

POWIAT GRODZISKI
SKĄD BIERZEMY PIENIĄDZE
I NA CO JE WYDAJEMY

Grodzisk Mazowiecki 2022 r.

Szanowni Państwo, [REDACTED]

Z dużą przyjemnością przedstawiamy Państwu publikację dotyczącą budżetu Powiatu Grodziskiego. Niniejsze wydawnictwo pokazuje, jakie są źródła dochodów Powiatu i w jaki sposób środki finansowe zostają rozdysponowane na realizację poszczególnych zadań.

Władze Powiatu Grodziskiego wkładają duży wysiłek w pozyskiwanie środków zewnętrznych. Te dodatkowe pieniądze umożliwiają realizację wielu zadań oraz zaspokojenie potrzeb mieszkańców naszego powiatu. Przeprowadzenie wielu inwestycji czy projektów byłoby niemożliwe do wykonania bez tego dofinansowania.

Zapraszamy do lektury, z której dowiedzą się Państwo, co Powiatowi Grodzickiemu udało się zrobić na przestrzeni ostatnich czterech lat, by pozytywnie wpłynąć na funkcjonowanie wszystkich mieszkańców naszego Powiatu.

Starosta Grodziski

Marek Wieźbicki

WŁADZE POWIATU GRODZISKIEGO

Zarząd Powiatu Grodziskiego:

Marek Wieźbicki – Starosta Grodziski

Krzysztof Filipiak – Wicestarosta

Krzysztof Markowski – Członek Zarządu

Michał Śliwiński – Członek Zarządu

Aleksander Krzemiński – Członek Zarządu

Sekretarz Powiatu:

Joanna Damaziak

Skarbnik Powiatu:

Ewa Szadkowska

Rada Powiatu Grodziskiego:

Sławomir Kamiński – Przewodniczący Rady Powiatu

Paweł Pieniążek – Wiceprzewodniczący Rady Powiatu

Piotr Wiaderny – Wiceprzewodniczący Rady Powiatu

Marianna Banaszek

Dariusz Dąbrowski

Krzysztof Filipiak

Maria Gałęcka-Wolska

Maria Grabowska

Wojciech Hardt

Aleksander Krzemiński

Krzysztof Markowski

Andrzej Olizarowicz

Marzena Olszewska

Zofia Owczarek

Danuta Pokropek

Krzysztof Sankiewicz

Małgorzata Sędzińska

Michał Śliwiński

Bronisław Świdlicki

Marek Wieźbicki

Małgorzata Zacny

WSTĘP

Zakres działania i zadania powiatu

Powiat to jednostka samorządu terytorialnego obejmująca kilka gmin i posiadająca własne organy administracyjne. Funkcjonowanie powiatów reguluje ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 528).

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Zadania te mają charakter ponadgminny i dotyczą między innymi edukacji, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, transportu publicznego i dróg publicznych. Do zadań powiatu należy także troska o mieszkańców poprzez wspieranie rodzin i systemu pieczy zastępczej, wspieranie osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie bezrobociu czy ochrona praw konsumentów, a także zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpowodziowa. Zadania te obejmują również takie zagadnienia, jak kultura, ochrona zabytków, turystyka, gospodarka wodna, ochrona środowiska, rolnictwo, leśnictwo i rybactwo śródlądowe.

Podstawowe dane dotyczące Powiatu Grodziskiego

Herb
Powiatu Grodziskiego

Powiat Grodziski leży w granicach województwa mazowieckiego. Usytuowany jest około 30 km na południowy zachód od Warszawy. Sąsiaduje z powiatami: sochaczewskim, żyrardowskim, grójeckim, piaseczyńskim, warszawskim zachodnim oraz pruszkowskim. Bliskie usytuowanie względem stolicy czyni Powiat Grodziski atrakcyjnym dla różnych grup społecznych: przedsiębiorców, uczniów i studentów, a także dojeżdżających do pracy. Jednocześnie jest terenem spokojnym, odpowiednim dla wszystkich, którzy chcą odpocząć od wielkomiejskiego zgiełku, co znajduje odzwierciedlenie w stale rosnącej liczbie mieszkańców.

Powiat Grodziski obejmuje obszar 367,01 km². Należy do grupy średnich powiatów, które przeważają w całym województwie mazowieckim. W jego skład wchodzi 6 gmin: Grodzisk Mazowiecki, Milanówek, Podkowa Leśna, Jaktorów, Żabia Wola oraz Baranów. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec czerwca 2021 roku Powiat Grodziski liczył 98 120 mieszkańców. Większość ludności skupiona jest na obszarze gminy Grodzisk Mazowiecki, gdzie mieszka 50 368 osób. Miasto Grodzisk Mazowiecki jest zdecydowanym centrum społeczno-gospodarczym Powiatu, znajduje się w nim siedziba Starostwa. Drugie pod względem wielkości

miasto regionu – Milanówek – zamieszkuje 16 497 osób. Miastem o najmniejszej liczbie ludności – 3 788 mieszkańców – jest Podkowa Leśna. Specyfika Podkowy Leśnej, przejawiająca się w rozproszonej zabudowie jednorodzinnej i szczególnym połączeniu chronionych walorów przyrody z miejską infrastrukturą, wiąże się z naturalnym ograniczeniem ilości jej mieszkańców. W ciągu ostatnich lat znaczący przyrost liczby ludności odnotowują także gminy wiejskie współtworzące Powiat Grodziski: gmina Żabia Wola (9 337 mieszkańców), gmina Jaktorów (12 760 mieszkańców) oraz gmina Baranów (5 370 mieszkańców).

Położenie gmin w powiecie grodziskim.
Źródło: www.gminy.pl

BUDŻET POWIATU

Budżet powiatu to roczny plan dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów. Stanowi podstawę gospodarki finansowej samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym. Jest uchwalany przez Radę Powiatu Grodziskiego, jego wykonanie zaś jest jednym z najważniejszych zadań Zarządu Powiatu.

Podstawową zasadą rządzącą gospodarką finansową jest zasada równowagi budżetowej – suma dochodów i przychodów nie może być niższa niż suma planowanych wydatków i rozchodów. W przypadku, gdy wydatki budżetu są wyższe niż dochody, powstaje deficyt budżetowy. Wiąże się to często z prowadzeniem przez Powiat licznych inwestycji, których realizacja wymaga większych środków finansowych niż dochody zaplanowane w budżecie.

Dochody

Dochody są środkami finansowymi pozyskiwanymi przez Powiat z różnych źródeł, służącymi do finansowania realizacji zadań publicznych.

Źródła dochodów:

- **dochody własne** – wpływy z opłat komunikacyjnych, sprzedaży wyrobów i składników majątkowych, dochody z najmu i dzierżawy, wpływy z usług. Są to środki, które można wydać na dowolny ustalony w budżecie cel;
- **dotacje** – środki pieniężne przyznane na konkretny cel. Powiat otrzymuje dotacje m.in. z budżetu państwa oraz innych jednostek samorządowych;
- **subwencje** – środki otrzymywane z budżetu państwa i wyliczone według ustalonych kryteriów. Subwencja ogólna składa się z części oświatowej i części wyrównawczej. Część oświatowa jest przeznaczona na utrzymanie szkół, a część wyrównawcza może być wykorzystana na inne potrzeby powiatu;
- **udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych.**

Powiat Grodziski wnioskuje o pozyskanie środków pieniężnych w ramach programów unijnych oraz krajowych.

Programy Unii Europejskiej:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa,
- Erasmus +.

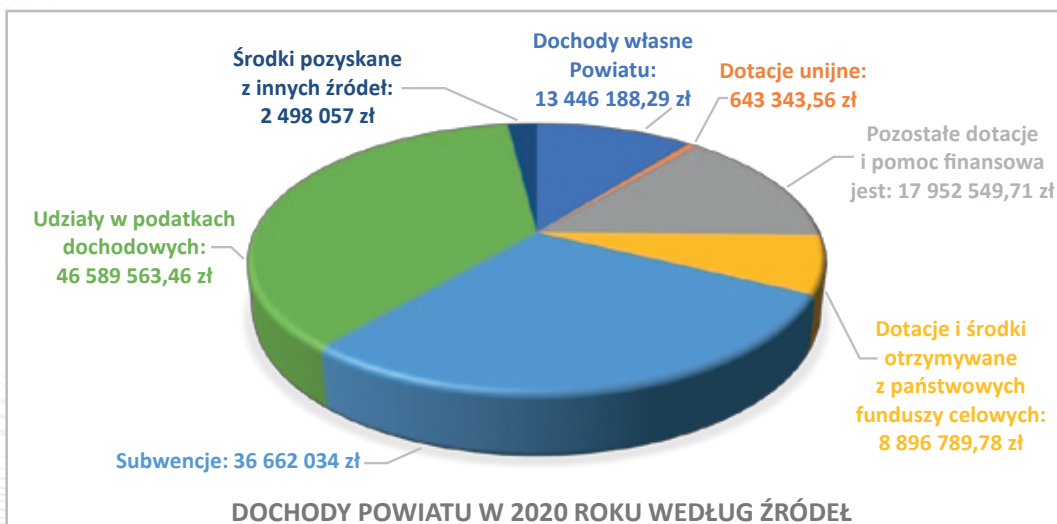
Programy krajowe:

- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (dawniej Fundusz Dróg Samorządowych),
- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Rezerwa subwencji ogólnej w ramach dofinansowania inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich (Ministerstwo Infrastruktury),
- Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Programy Samorządu Województwa Mazowieckiego,
- Programy Ministerstwa Zdrowia,
- Programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Dochody budżetu powiatu **na rok 2020** ustalono na ogólną kwotę **109 368 635,00 zł**, z tego: dochody bieżące **106 666 635,00 zł**, dochody majątkowe **2 702 000,00 zł**.

Wykonanie dochodów na dzień 31 grudnia 2020 roku zrealizowano w kwocie **126 688 525,80 zł**, w tym: dochody bieżące **114 380 856,04 zł**, dochody majątkowe **12 307 669,76 zł**.

Szczegółową informację dotyczącą wykonania dochodów Powiatu w 2020 roku przedstawia poniższy wykres.

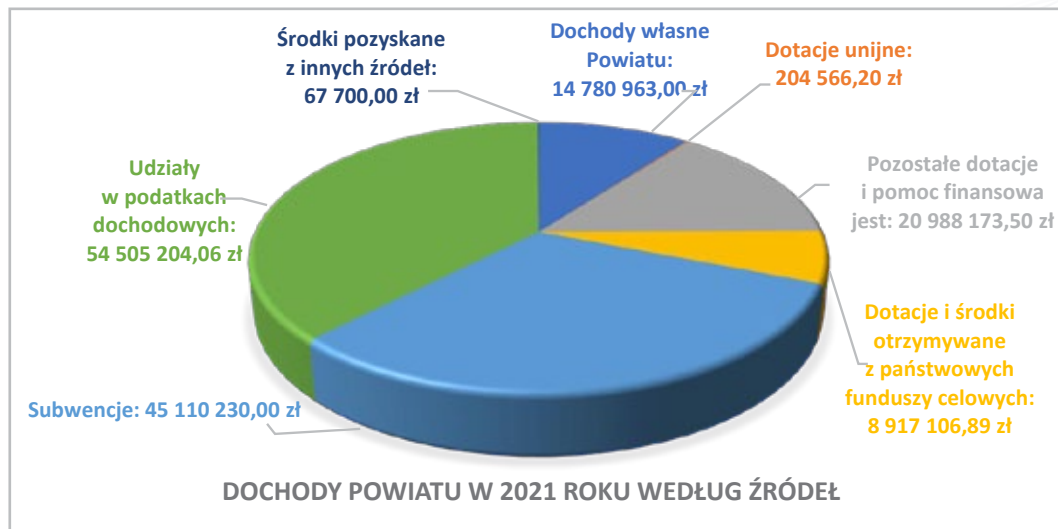

Dochody **na 2021 rok** ustalono na ogólną kwotę **115 868 128,00 zł**, z tego: dochody bieżące w kwocie **113 866 728,00 zł**, dochody majątkowe w kwocie **2 001 400,00 zł**.

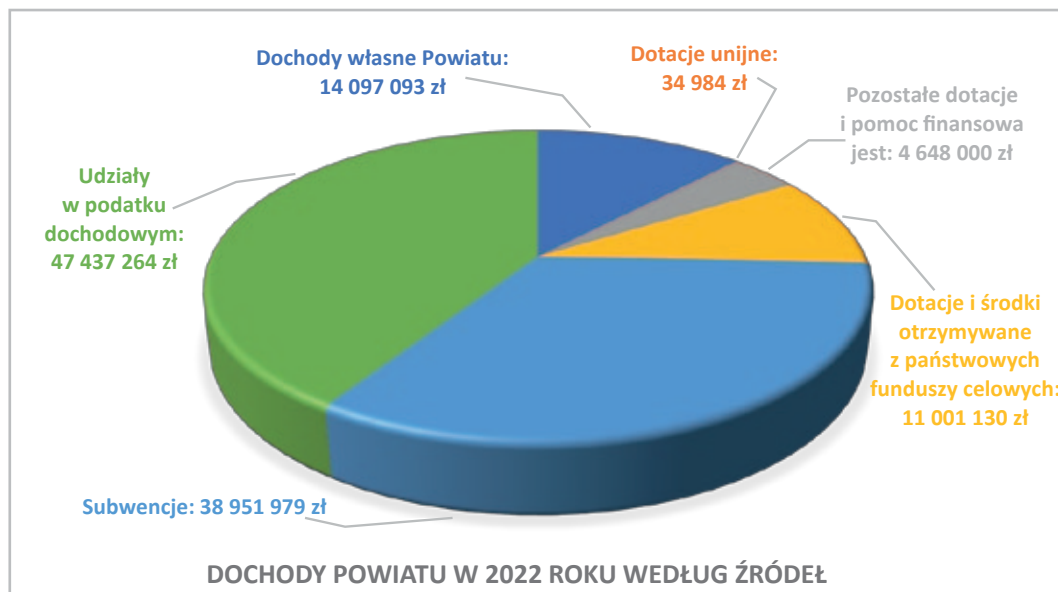
Wykonanie dochodów powiatu na dzień 31 grudnia 2021 roku zrealizowano w kwocie **144 573 943,65 zł**, w tym: dochody bieżące **139 501 609,07 zł**, dochody majątkowe **5 072 334,58 zł**.

Szczegółową informację dotyczącą wykonania dochodów Powiatu w 2021 roku przedstawia poniższy wykres.

Dochody budżetu Powiatu Grodziskiego na **rok 2022** ustalono w łącznej kwocie **116 170 450,00 zł**, z tego: dochody bieżące w kwocie: **113 767 950,00 zł**, dochody majątkowe w kwocie: **2 402 500,00 zł**.

Źródła dochodów Powiatu zaplanowanych na 2022 rok przedstawia poniższy wykres.

Przychody

Są to środki finansowe pozostałe z ubiegłego roku oraz wpływy, które w przyszłości Powiat będzie musiał zwrócić (m.in. kredyty, pożyczki, wpływy z emisji obligacji).

Przychody budżetu Powiatu Grodziskiego **na rok 2020** ustalono w wysokości **3 500 000 zł** z tytułu zaciąganego kredytu, z przeznaczeniem na pokrycie deficytu budżetu w kwocie 2 700 000,00 zł oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań w kwocie 800 000,00 zł.

W budżecie Powiatu grodziskiego **na 2021 rok** przychody budżetu ustalono w wysokości **11 043 454,05 zł** z tytułu:

- zaciąganego w 2021 roku kredytu w wysokości 4 900 000 zł, z przeznaczeniem na: pokrycie deficytu budżetu w kwocie 2 820 000 zł oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań w kwocie 2 080 000 zł,
- niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w wysokości 6 143 454,05 zł.

Przychody budżetu Powiatu Grodziskiego **na 2022 rok** ustalono w kwocie **7 645 790,87 zł**.

Wydatki

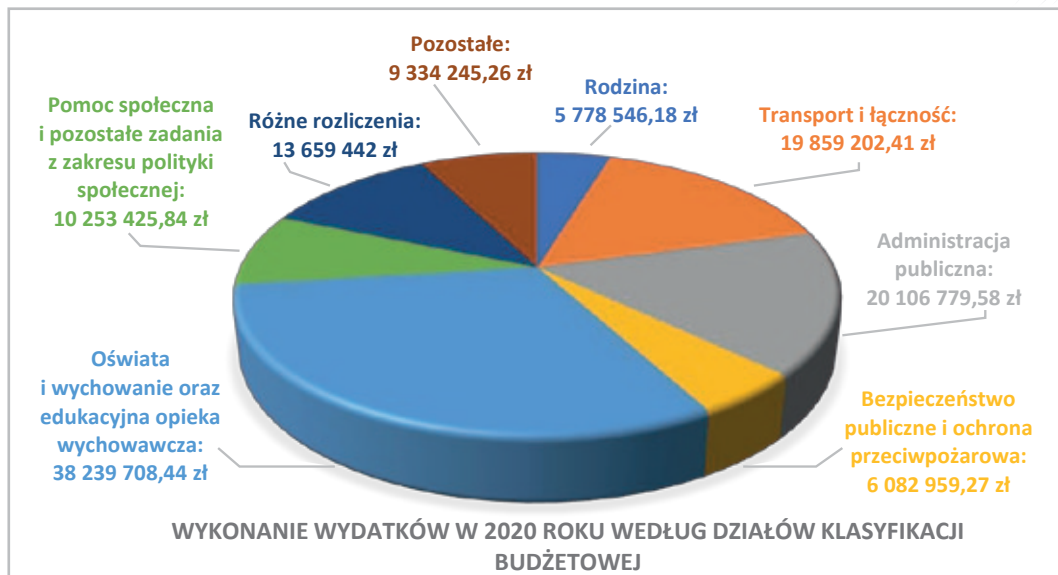
Wydatki to środki przeznaczone na finansowanie zadań publicznych Powiatu.

Wydatki bieżące związane są z finansowaniem codziennej działalności poszczególnych jednostek organizacyjnych Powiatu. Są to pieniądze na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń dla nauczycieli, urzędników, ale również opłaty za energię, gaz, wodę, wydatki na ubezpieczenie budynków, ochronę przeciwpożarową itp. Wydatki inwestycyjne (majątkowe) z kolei przeznaczane są na zadania o charakterze strategicznym.

Plan wydatków **na rok 2020** ustalono na ogólną kwotę **112 068 635,00 zł**, z tego: wydatki bieżące **99 960 635,00 zł**, wydatki majątkowe **12 108 000,00 zł**.

Wydatki powiatu na dzień 31 grudnia 2020 roku ogółem wykonano w wysokości **123 314 308,98 zł**. Wydatki bieżące zrealizowano w wysokości **105 087 611,65 zł**, natomiast wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości **18 226 697,33 zł**.

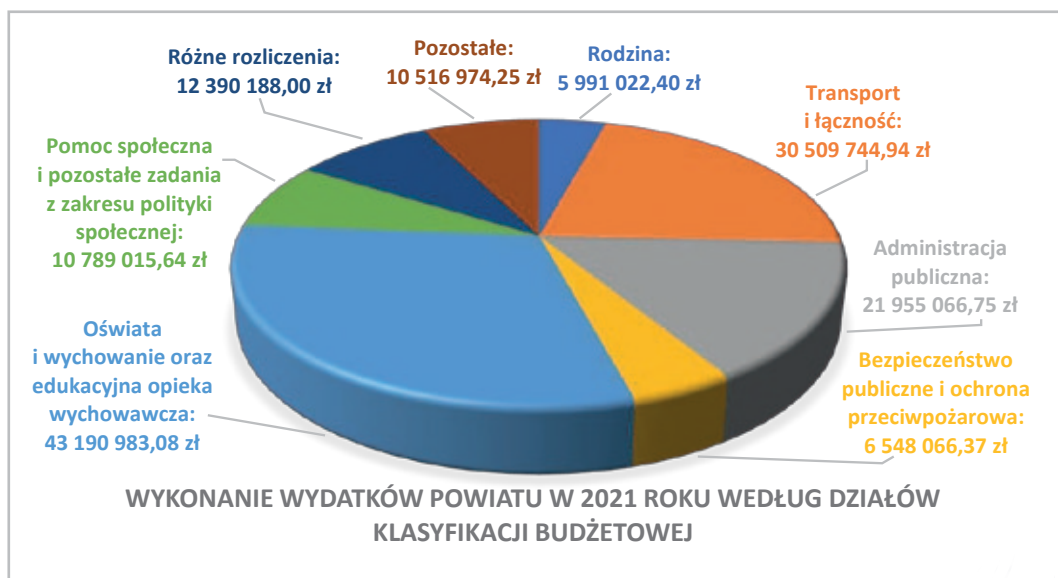
Wydatki wykonane z budżetu Powiatu w roku 2020 według działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższy wykres.

Plan wydatków na rok 2021 ustalono na ogólną kwotę **124 831 582,05 zł**, z tego: wydatki bieżące w kwocie **112 121 713,05 zł**, wydatki majątkowe w kwocie **12 709 869 zł**.

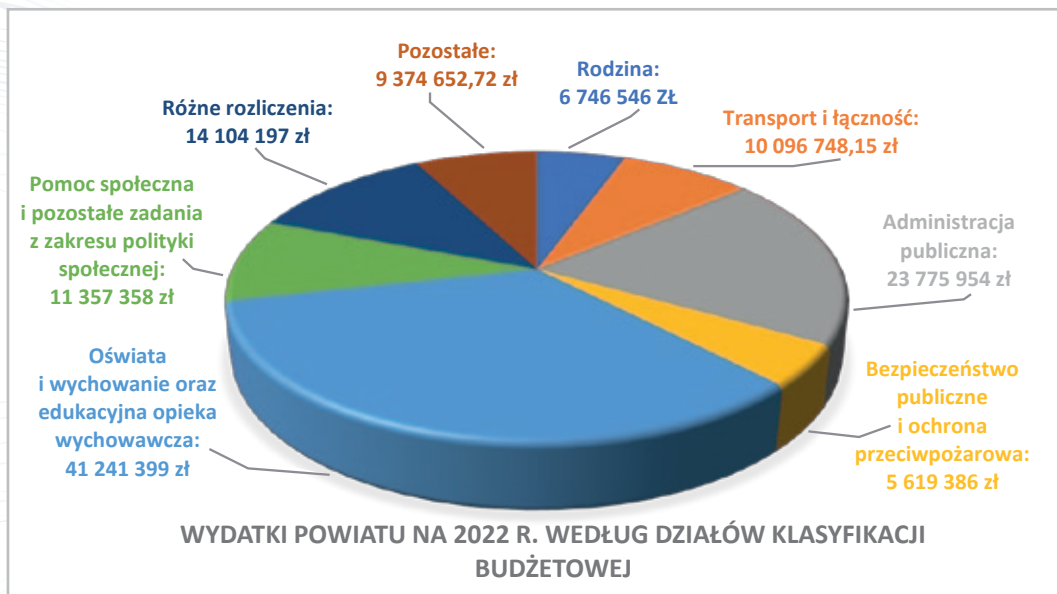
Wykonanie wydatków na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosi **141 891 061,43 zł**, w tym: wydatki bieżące **120 142 742,87 zł**, wydatki majątkowe **21 748 318,56 zł**.

Wykonanie wydatków w roku 2021 według działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższy wykres.

Wydatki budżetu Powiatu Grodziskiego **na rok 2022** ustalono w łącznej kwocie **122 316 240,87 zł**, z tego: wydatki bieżące: **114 754 950,00 zł**, wydatki majątkowe: **7 561 290,87 zł**.

Wydatki zaplanowane w budżecie Powiatu w roku 2022 według działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższy wykres.

Rozchody

Rozchody budżetu to środki przeznaczone na spłatę zobowiązań – kredytów i pożyczek.

Rozchody budżetu Powiatu Grodziskiego **na 2020 rok** ustalono w wysokości **800 000 zł** na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów.

W budżecie Powiatu grodziskiego **na 2021 rok** rozchody budżetu ustalono w kwocie **2 080 000 zł** na spłatę rat wcześniej zaciągniętych kredytów zgodnie z harmonogramami spłat kredytów w oparciu o podpisane umowy z bankami.

Rozchody budżetu Powiatu Grodziskiego **na 2022 rok** ustalono w kwocie **1 500 000 zł**.

WYDATKI

Oświata

Oświata i edukacja to jedne z ważniejszych zadań realizowanych przez Powiat Grodziski. Dokłada się wszelkich starań, by placówki oświatowe były na jak najwyższym poziomie oraz były jak najlepiej wyposażone. Celem Powiatu jest stworzenie systemu skutecznej, nowoczesnej edukacji zapewniającej wysoką jakość nauczania dostosowaną do kontynuowania kształcenia na wyższym etapie edukacyjnym oraz potrzeb rynku pracy.

Do zadań własnych Powiatu należy zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych oraz szkół ponadpodstawowych. Powiat Grodziski jest organem prowadzącym dla następujących placówek:

- Zespół Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim;
- Zespół Szkół Technicznych i Licealnych nr 2 w Grodzisku Mazowieckim;
- Zespół Szkół Specjalnych im. Hipolita Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim;
- Zespół Szkół nr 1 w Milanówku;
- Zespół Szkół nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku;
- Publiczne Ognisko Plastyczne im. Jana Skotnickiego w Grodzisku Mazowieckim;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim.

W strukturze szkolnictwa Powiatu Grodziskiego duży udział ma szkolnictwo zawodowe. Co roku podejmowane są działania na rzecz zmian w edukacji zawodowej mające na celu stopniowe wprowadzanie dualnego systemu kształcenia. Praktyczna nauka zawodu realizowana jest we współpracy z przedsiębiorcami stanowiącymi otoczenie gospodarcze szkoły, dzięki czemu uczniowie szkół zawodowych Powiatu kształcą się w rzeczywistych warunkach pracy, co podnosi ich umiejętności i zwiększa szanse na rynku pracy.

Oferta edukacyjna jest dostosowana do potrzeb rynku pracy zarówno na poziomie regionalnym, jak i lokalnym. Młodzież kształci się w 16 zawodach, co stanowi odpowiedź na potrzeby absolwentów szkół podstawowych. Jednocześnie Powiat reaguje na zmiany potrzeb lokalnego rynku pracy oraz preferencji wyboru uczniów wprowadzając nowe kierunki kształcenia. W roku szkolnym 2019/2020 w ścisłej współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami podjęto działania wprowadzenia nowych zawodów: kierowca mechanik w Zespole Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim, technik handlowiec w Zespole Szkół Nr 1 w Grodzisku Mazowieckim, technik rachunkowości w Zespole Szkół Nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku. Działania te uzyskały pozytywną opinię Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy.

Na utrzymanie szkół i placówek oświatowych Powiat otrzymuje subwencję oświatową, uzależnioną przede wszystkim od liczby uczniów w poszczególnych typach szkół, stopnia ich ewentualnej niepełnosprawności, ilości zatrudnionych nauczycieli i stopnia ich awansu zawodowego, realizacji dodatkowych zadań edukacyjnych (np. indywidualne nauczanie) oraz od zawodów, w których kształcą szkoły.

Projekt stypendialny

W ramach projektu stypendialnego „Mazowsze – stypendia dla uczniów szkół zawodowych” uczniom szczególnie uzdolnionym z przedmiotów ogólnych i zawodowych, uczących się w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, przyznawane są stypendia na edukacyjne cele zawodowe dofinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego. Projekt pozwala uczniom szkół prowadzących kształcenie zawodowe podnosić kwalifikacje służące zwiększeniu konkurencyjności na rynku pracy w Unii Europejskiej oraz zmniejszyć liczbę osób bezrobotnych. Projekt adresowany jest do uczniów z wysokimi wynikami oraz osiągnięciami w zakresie przedmiotów i umiejętności zawodowych.

Projekt stypendialny „Mazowsze – stypendia dla uczniów szkół zawodowych” realizowany przez Samorząd Województwa Mazowieckiego finansowany z Funduszy Europejskich.

Rok szkolny	Nazwa szkoły i liczba uczniów	Wysokość stypendium
2017/2018	Zespół Szkół nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku, 2 uczniów	4 500 zł
2018/2019	Zespół Szkół nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku, 2 uczniów	4 924 zł
2019/2020	Zespół Szkół nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku, 4 uczniów	ok. 5 000 zł
2020/2021	Zespół Szkół nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku, 4 uczniów	ok. 5 000 zł

Stypendia dofinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego od roku szkolnego 2018/2019 do 2020/2021.

Co roku absolwentom szkół ponadpodstawowych prowadzonym przez Powiat Grodziski, którzy osiągnęli najwyższą średnią ocen, przyznawane są **Nagrody Starosty Grodzkiego**. Natomiast uczniowie legitymujący się wybitnymi osiągnięciami edukacyjnymi, sportowymi, artystycznymi oraz w zakresie kształcenia zawodowego mogą otrzymać **Stypendium Starosty Grodzkiego**. Łącznie od roku szkolnego 2018/2019 do 2020/2021 uczniom szkół ponadpodstawowych przyznano **16 nagród oraz 10 stypendiów na kwotę ponad 35 000 zł**.

Absolwenci szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Grodziski – laureaci Nagrody Starosty Powiatu Grodzkiego za rok szkolny 2019/2020 ze Starostą Grodzkim Markiem Wieźbickim oraz Wicestarostą Krzysztofem Filipiakiem.

Projekt „Dobry start w zawodzie”

Projekt był realizowany przez **Zespół Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim** w latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018.

Udział w projekcie polegał na dostosowaniu kompetencji i umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych 131 uczniów Technikum do potrzeb lokalnych i regionalnych oczekiwań pracodawców w branży spożywczo-gastronomiczno-hotelarskiej, przeprowadzeniu staży zawodowych dla uczniów, szkoleń i warsztatów specjalistycznych dla

Uczniowie Zespołu Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim biorący udział w projekcie „Dobry start w zawodzie”.

uczniów, a także stworzeniu warunków technicznych w pracowniach kształcenia praktycznego.

Całkowita wartość projektu wyniosła 967 802 zł, w tym dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego: 871 022 zł (wkład własny: sale wykorzystane podczas realizacji projektu).

Projekty realizowane przez Zespół Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim finansowane ze środków unijnych w ramach programu Erasmus +

Uczniowie Zespołu Szkół nr 1 w Grodzisku mazowieckim biorący udział w stażu w Nicei.

W ramach projektu co roku 32 uczniów Technikum uczących się w zawodach: technik żywienia i usług gastronomicznych oraz technik hotelarstwa odbywa dwutygodniowe staże zawodowe w hotelach i restauracjach na terenie Nicei (Francja). Uczestnicy otrzymują międzynarodowy certyfikat. Projekty są w 100% dofinansowane z UE – wkład własny refundowany po zakończeniu projektu.

Zrealizowano następujące projekty:

- „Gastronomia i hotelarstwo nie są nam obce”, wartość: 60 781 euro (rok szkolny 2017/2018),
- „Gastronomia i hotelarstwo nie znają granic”, wartość: 57 897 euro (rok szkolny 2018/2019),
- „Zagraniczny staż zawodowy skutecznym sposobem na poznanie świata gastronomii i hotelarstwa”, wartość: 57 897 euro (rok szkolny 2019/2020),
- „Poznajemy świat od kuchni – staż zawodowy uczniów z klas gastronomicznych i hotelarskich”, wartość: 57 897 euro (rok szkolny 2020/2021).

Projekt „Szkolnictwo zawodowe naszych szkół bliżej rynku pracy”

Projekt był realizowany w latach 2019-2021 przez **Zespół Szkół Nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku** oraz **Zespół Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim**. Uczniowie odbyli staże i kursy, podczas których zdobywali dodatkowe uprawnienia i kompetencje zawodowe. W ramach projektu odbywały się zajęcia z języka obcego branżowego. Ponadto realizowane były kursy i studia podyplomowe dla nauczycieli. Projekt objął 252 uczniów (192 uczniów – staże, 60 uczniów – kursy) i 32 opiekunów. Całkowita wartość projektu wyniosła 1 030 688 zł.

Projekt „Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój” (ICT w Dublinie)

Projekt realizowany przez **Zespół Szkół Nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku** w latach 2020-2022. W jego zakresie znajduje się dwutygodniowy staż w Dublinie grupy 10 uczniów Technikum, kształcących się w zawodzie technik informatyk wraz z dwoma opiekunami. Całkowita wartość projektu wynosi 21 836 euro.

Projekt „Międzynarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej”

Projekt zrealizowany przez **Zespół Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim** w latach 2019-2021. W jego zakresie znajdowały się wyjazdy edukacyjne grupy 16 nauczycieli przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących do Londynu (Anglia), Dublina (Irlandia), Florencji (Włochy) i na Maltę, powiązane z nauką języka angielskiego. Wartość projektu wynosiła 46 815 euro (100% dofinansowania z UE).

Edukacja i terapia dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim wychodząc naprzeciw potrzebom uczniów i rodziców Powiatu Grodzkiego prowadzi szeroką ofertę zajęć specjalistycznych. Pracownicy Poradni nie tylko udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej młodzieży, ale także wspierają rodziców w zakresie wychowania i kształcenia ich dzieci.

Wnętrze Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grodzisku Mazowieckim.

Poradnia co roku wydaje ponad 1000 różnych opinii i orzeczeń w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów. W marcu 2013 r. Poradnia uzyskała pozwolenie na wydawanie orzeczeń o potrzebie

kształcenia specjalnego dla dzieci z wadami słuchu, wzroku oraz dzieci ze spektrum zaburzeń autystycznych. Z roku na rok zwiększa się liczba wydawanych orzeczeń i opinii dotyczących spektrum zaburzeń autystycznych oraz wczesnego wspomaganie rozwoju: łącznie w latach 2018-2020 wydano 540 orzeczeń i opinii dotyczących spektrum zaburzeń autystycznych oraz 183 dotyczące wczesnego wspomaganie rozwoju.

Na terenie Powiatu Grodzkiego funkcjonuje **Zespół Szkół Specjalnych im. Hipolita Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim**, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 3, Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia oraz Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy. Misją Zespołu Szkół Specjalnych jest integracja dzieci ze społeczeństwem i przygotowanie ich do samodzielnego życia w miarę ich możliwości.

Uczniami szkoły są dzieci i młodzież posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, bardzo często mające zdiagnozowaną niepełnosprawność intelektualną. Zespół Szkół wspomaga indywidualny rozwój każdego ucznia, dokonując wielospecjalistycznej oceny poziomu jego funkcjonowania; na tej podstawie przygotowywane są indywidualne programy edukacyjne. Podstawą działań szkoły jest stała współpraca z rodzicami bądź opiekunami prawnymi uczniów tak, aby zapewnić swym podopiecznym integralny rozwój biologiczny, poznawczy, intelektualny, emocjonalny i społeczny, wzmacniany i uzupełniany przez działania wychowawczo-profilaktyczne.

Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 3 wchodząca w skład Zespołu Szkół Specjalnych od 21 września 2017 roku jest **wiodącym ośrodkiem koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczym dla Powiatu Grodziskiego**. Zadaniem szkoły jako ośrodka jest udzielanie rodzicom szczegółowych informacji dotyczących problemów rozwojowych dzieci i wskazywanie właściwych dla dziecka i jego rodziny form kompleksowej specjalistycznej pomocy. Ponadto szkoła wskazuje jednostki udzielające specjalistycznej pomocy dzieciom i koordynuje korzystanie z usług specjalistów dostępnych na obszarze powiatu. Ośrodek może również zapewnić opiekę pielęgniarską, związaną z procesem rehabilitacji dziecka, a także zapewnić konsultacje z lekarzami różnych specjalności.

Szkoła Podstawowa Specjalna organizuje również wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. Od 1 marca 2009 roku działa w niej **Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju**. Jego zadaniem jest pobudzanie i stymulowanie ruchowego, poznawczego, emocjonalnego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia u niego niepełnosprawności do momentu podjęcia nauki w szkole.

Działania podejmowane w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka polegają na stworzeniu konkretnego, realnego i odpowiedniego do warunków i możliwości programu terapeutycznego, realizowanego przez specjalistów i rodziców. Bardzo ważne jest wyrównywanie deficytów oraz szczególne zwrócenie uwagi na umiejętności poznawcze i społeczne, komunikację oraz samodzielność. Dzięki tym działaniom, w miarę rozwoju i osiągniętych postępów, dziecko ma możliwość edukacji w szkole, a także przedszkolu czy zerówce w szkole ogólnodostępnej lub integracyjnej.

W skład zespołu wczesnego wspomagania rozwoju wchodzi: pedagog, psycholog, logopeda, terapeuta integracji sensorycznej oraz, w zależności od potrzeb, inni specjaliści. Zajęcia są prowadzone indywidualnie z dzieckiem i jego rodziną, w przypadku dzieci, które ukończyły 3 lata, mogą być także prowadzone w grupach z udziałem rodziców. Zajęcia są organizowane w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu, w zależności od możliwości psychofizycznych i potrzeb dziecka.

Modernizacja i wzbogacanie bazy techniczno-dydaktycznej szkół i placówek oświatowych

W placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat Grodziski co roku przeprowadzane są niezbędne remonty oraz dokonuje się zakupu wyposażenia i pomocy naukowych. Wdrożenie od 1 września 2019 roku w szkołach ponadpodstawowych nowego ustroju szkolnego wymagało modernizacji i dostosowania bazy techniczno-dydaktycznej szkół i placówek oświatowych. Poprawa infrastruktury oraz dostosowanie bazy lokalowej do warunków reformy pozwoliło zwiększyć liczbę miejsc we wszystkich szkołach prowadzonych przez Powiat Grodziski.

Łącznie w latach 2018-2021 przeznaczono ponad 4 mln zł na następujące remonty i inwestycje w szkołach i placówkach oświatowych:

Zespół Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim:

Budynek Zespołu Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim.

- remonty: rozdzielni elektrycznej, boiska szkolnego (zrealizowany przy pomocy środków pochodzących z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Infrastruktury Sportowej MAZOW-SZE 2021, całkowita wartość przedsięwzięcia: ok. 159 000 zł), remont pomieszczenia magazynowego, remont pomieszczeń nr 37 i 38

w budynku szkoły, wykonanie robót malarskich, remont pomieszczenia radiowęzła szkolnego i nauczania indywidualnego, remont podłóg, wymiana drzwi i okna na klatce schodowej, remont kotłowni szkolnej, gabinetu kierownika szkolenia praktycznego i części korytarza przy gabinecie, cyklinowanie i lakierowanie podłogi w sali gimnastycznej dolnej, remont podłogi w salach lekcyjnych i siłowni, remont sekretariatu, gabinetu dyrektora i sali lekcyjnej,

- naprawa kserokopiarki,
- naprawa dachu,
- wymiana automatyki i osprzętu bramy wjazdowej oraz drzwi wewnętrznych,
- wykonanie ogrodzenia oraz utwardzenie terenu parkingowego,
- termomodernizacja budynku.

łącna wartość: 1 496 367,05 zł.

Zespół Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim:

- przebudowa sal szkolnych,
- remonty: posadzki w holu i schodów, świetlika w CKP, remont sal: nr 37, nr 24, nr 19, nr 17 i 18 (w CKP), remont podłogi i korytarza górnego w CKP, wymiana okien w sali nr 2 w CKP, remont korytarza na parterze, remont sal, malowanie łazienek, remont Sali egzaminacyjnej, Sali egzaminacyjnej CKZ, sekretariatu CKZ, montaż paneli w pokoju kierownika szkolenia praktycznego, remont korytarzy,

Budynek Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych nr 2 w Grodzisku Mazowieckim.

- naprawy: blacharsko-dekarskie na dachu szkoły, odpowietrzników przy grzejnikach, monitoringu wizyjnego, elewacji budynku, cyklinowanie i naprawa parkietu na korytarzu na I piętrze i w pokoju nauczycielskim, naprawa systemu monitoringu wizyjnego, systemu sygnalizacji włamania i napadu,
  - wymiana drzwi do sal lekcyjnych i pomieszczeń szkolnych z dostosowaniem dla niepełnosprawnych, wykonanie windy (na realizację inwestycji otrzymano dofinansowanie z PFRON: 50 214 zł),
  - wymiana lamp jarzeniowych na ledowe w budynku CKP,
  - usunięcie awarii C.O. w przebieralni wf, naprawa ciepłomierza C.O.,
  - przełożenie poziomego kanalizacyjnego i podejść od ul. Wólczyńskiej,
  - adaptacja zaplecza na salę lekcyjną,
  - ocieplenie dachu,
  - wymiana grzejników,
  - wymiana detektora gazu ziemnego,
  - montaż żaluzji,
  - wykonanie wjazdu z kostki brukowej,
  - naprawa części elewacji.
- Łączna wartość: 1 299 686,90 zł.

Zespół Szkół Specjalnych im. Hipolita Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim:

- podział 4 sal lekcyjnych w celu utworzenie 8 sal lekcyjnych,
  - naprawy: kanalizacji, autobusu, naprawa tynków,
  - remonty: wyciszenie sali, remonty hydrauliczne, demontaż ścian działowych, malowanie sal lekcyjnych,
  - przebudowa sal lekcyjnych,
  - wymiana oświetlenia korytarza oraz drzwi wejściowych.
- Łączna wartość: 268 882,43 zł.

Budynek Zespołu Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim.

Zespół Szkół nr 1 w Milanówku:

- naprawy: instalacji wodno-kanalizacyjnej w łazienkach i sekretariacie, naprawa dachu po skutkach wichury, instalacji kanalizacji zewnętrznej,
- remonty: klatki schodowej, barierki, korytarzy i stołówki (wymiana podłogi i malowanie), korytarza od strony parkingu, klatki schodowej, sali lekcyjnej, łazienki, korytarza głównego, wejścia od strony parkingu i przebieralni dla chłopców,

sal lekcyjnych, korytarzy i pomieszczeń socjalnych, remont sali z przeznaczeniem na izolatkę, remont poręczy schodowych, systemu alarmowego, sekretariatu, pomieszczeń dydaktycznych, dachu, remont pomieszczenia biblioteki,

Budynek Zespołu Szkół nr 1 w Milanówku.

- prace elektryczne przy systemie monitoringu,
  - usunięcie awarii oświetleniowej w bibliotece, usunięcie awarii w kotłowni,
  - wykonanie projektu przyłącza do sieci instalacji fotowoltaicznej,
  - renowacja dachu, automatu do bramy wjazdowej,
  - modernizacja sieci komputerowej i rozbudowa sieci komputerowej,
  - montaż instalacji fotowoltaicznej.
- Łączna wartość: 632 733,64 zł.

Zespół Szkół nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku:

– naprawy: pokrycia dachu, oświetlenia w sali lekcyjnej, rolet okiennych, ścian sali gimnastycznej, podłóg w pracowni dydaktycznej nr 9, naprawa hydrauliczna w łazienkach,

– remonty: sal dydaktycznych, w tym malowanie ścian i remont podłóg, remont podłogi w pokoju nauczycielskim, remont świetlicy szkolnej, prace remontowo-

-budowlane (połączenie dwóch pomieszczeń w jedną salę dydaktyczną), prace remontowe w pracowni nr 24, remont szatni, sali gimnastycznej, podłogi, sali lekcyjnych, systemu grzewczego, remont szafek w szatni,

– wymiana drzwi w zapleczu sportowym, wymiana drzwi zewnętrznych do szatni i pomieszczeń gospodarczych,

– modernizacja monitoringu.

Łączna wartość: 337 104,88 zł.

Budynek Zespołu Szkół nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim:

- postawienie ścianki działowej w celu wydzielenia dodatkowego pomieszczenia, prace malarsko-remontowe,
- wymiana wykładziny, malowanie pomieszczeń, wymiana drzwi.

łącna wartość: 53 093,46 zł.

Budynek Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grodzisku Mazowieckim.

Budynek Publicznego Ogniska Plastycznego w Grodzisku Mazowieckim.

Publiczne Ognisko Plastyczne w Grodzisku Mazowieckim:

- remont pomieszczenia przeznaczonego na ciemnię fotograficzną.
- łącna wartość: 3 075 zł.

Ponadto w **Zespole Szkół Nr 2 w Milanówku** oraz w **Zespole Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim** wyremontowano boiska sportowe za kwotę 286 704 zł (Powiat występował o dofinansowanie w ramach programu „**Mazowiecki Instrument Wsparcia Infrastruktury Sportowej MAZOWSZE 2018**” po 100 000 zł na każde zadanie, jednak projekty nie otrzymały rekomendacji Zarządu Województwa Mazowieckiego do dofinansowania).

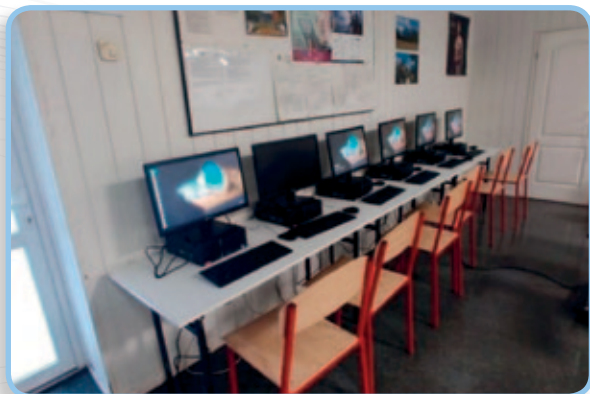
Boisko przy Zespole Szkół Technicznych i Licealnych nr 2 w Grodzisku Mazowieckim.

Boisko przy Zespole Szkół nr 2 w Milanówku.

W 2021 roku zrealizowano remont boiska sportowego wielofunkcyjnego w Zespole Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim. Inwestycja polegała na demontażu istniejącej nawierzchni, naprawie podbudowy boiska, montażu sztucznej nawierzchni oraz zasypu boiska piaskiem kwarcowym. Całkowita wartość projektu wyniosła 158 826,27 zł (dofinansowanie z budżetu Województwa Mazowieckiego: 119 119 zł).

Pracownia informatyczna w Zespole Szkół nr 1 w Milanówku.

W 2019 roku w ramach **Mazowieckiego Programu Dofinansowania Pracowni Informatycznych i Językowych** zakupiono: 16 komputerów stacjonarnych, 16 monitorów, 21 oprogramowań oraz 1 rzutnik na potrzeby szkolnej pracowni informatycznej w **Zespole Szkół nr 1 w Milanówku**. Wartość projektu: 50 738 zł (dofinansowanie z budżetu Województwa Mazowieckiego: 35 516 zł, środki własne Powiatu: 15 222 zł).

Przestrzeganie przez szkoły reżimu sanitarnego w związku z COVID-19

W marcu 2020 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został ogłoszony stan zagrożenia epidemicznego związany z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Ograniczono funkcjonowanie szkół i placówek, wdrożono rozwiązania umożliwiające im pracę w zmienionych warunkach kształcenia na odległość. Wymagało to opracowania w szkołach Powiatu Grodziskiego rozwiązań umożliwiających realizację procesu kształcenia w zmienionych warunkach funkcjonowania poszczególnych jednostek.

Urządzenie do bezdotykowego pomiaru temperatury ciała oraz bezdotykowy dozownik płynu do dezynfekcji dłoni w Zespole Szkół nr 1 w Milanówku.

Organizowanie kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wymagało stałej współpracy dyrektorów szkół i placówek z organem prowadzącym.

Na terenie szkół przez cały czas doskonalono zasady stosowania reżimu sanitarnego i procedur. W 2020 roku w czerwcu przeprowadzono egzaminy maturalne, w lipcu zaś egzaminy zawodowe. W 2021 roku także przeprowadzono

no egzaminy w reżimie sanitarnym: w maju maturalne, w czerwcu – zawodowe. Na bieżąco od początku epidemii władze Powiatu przeznaczały dodatkowe środki finansowe na zakup środków higienicznych celem zapewnienia jak najbezpieczniejszych warunków funkcjonowania placówek oświatowych (łącznie na ten cel w roku szkolnym 2019/2020 oraz 2020/2021 przeznaczono ponad 100 000 zł).

Niezbędny był także zakup sprzętu służącego do prowadzenia zajęć na odległość. Powiat Grodziski przeznaczył środki finansowe w wysokości 99 380 zł na zakup 15 komputerów do pracowni komputerowej oraz 20 laptopów do pracowni dydaktycznych w Zespole Szkół Specjalnych. We wrześniu 2020 r. Powiat pozyskał nieodpłatnie 10 komputerów poleasingowych przekazanych przez CBA do wykorzystania dla uczniów i nauczycieli w edukacji zdalnej. Dodatkowo w grudniu 2020 roku przeznaczono 299 000 zł z rezerwy oświatowej na zakup sprzętu komputerowego w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat Grodziski.

Projekt grantowy „Zdalna Szkoła”

Dzięki udziałowi w projekcie grantowym „Zdalna Szkoła” Powiat Grodziski pozyskał środki finansowe na zakup sprzętu komputerowego niezbędnego do realizacji nauczania zdalnego. Całkowita wartość dofinansowania wyniosła 100 000 zł. Łącznie w ramach realizacji projektu przekazano 40 laptopów wraz z oprogramowaniem do szkół prowadzonych przez Powiat Grodziski.

Tablica informacyjna projektu grantowego „Zdalna Szkoła”.

Projekt „Mazowiecki program przygotowania szkół, nauczycieli i uczniów do nauczania zdalnego”

Powiat Grodziski w ramach realizacji projektu pozyskał sprzęt do pracowni komputerowej do wykorzystania w nauczaniu zdalnym w Zespole Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim. Do szkoły przekazano 8 zestawów komputerowych, 13 laptopów oraz 12 tabletów (łącna wartość: 96 614,04 zł).

Laptop pozyskany przez Powiat Grodziski do pracowni komputerowej Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim do wykorzystania w nauczaniu zdalnym.

Rządowy program „Aktywna tablica”

W 2021 roku szkoły prowadzone przez Powiat Grodziski uzyskały wsparcie finansowe w ramach rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna Tablica”. Kwota wsparcia: 103 304 zł.

Rządowy program „Laboratoria przyszłości”

W ramach programu „Laboratoria Przyszłości”, wspierającego rozwijanie kompetencji podstawowych i przekrojowych u dzieci i młodzieży, dofinansowanie otrzymał Zespół Szkół Specjalnych im. Hipolita Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim. Kwota dofinansowania: 30 000 zł.

Ochrona zdrowia

Budynek Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Szpitala Zachodniego im. św. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim.

Największą placówką na terenie Powiatu Grodziskiego świadczącą usługi medyczne jest **Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Szpital Zachodni im. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim**. Jest to także jedna z jednostek organizacyjnych Powiatu.

Szpital działa od 2002 roku. Przez 20 lat istnienia bardzo się zmienił, otwierano kolejne oddziały, doposażano je w niezbędne sprzęty medyczne oraz realizowano kolejne inwestycje. Wszystko to sprawia, że placówka zajmuje wysokie miejsce w rankingach, a jej pracownikom przyznawane są liczne nagrody. Dyrekcja Szpitala nieustannie pozyskuje niezbędne do funkcjonowania środki zewnętrzne z programów krajowych i unijnych. Znaczne środki finansowe na Szpital są także przekazywane przez władze Powiatu, ochrona zdrowia mieszkańców jest bowiem dla Powiatu Grodziskiego jednym z priorytetowych celów.

Szpital Zachodni w Grodzisku Mazowieckim w czasie pandemii koronawirusa.

W związku z trwającą od marca 2020 roku pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 konieczna była reorganizacja pracy Szpitala Zachodniego. Decyzją Wojewody Mazowieckiego od października 2020 roku w Szpitalu został uruchomiony 64-lóżkowy oddział obserwacyjno-zakaźny, w tym 16 stanowisk z respiratorem, 10 łóżek dla pacjentów z podejrzeniem SARS-CoV-2, 2 stanowiska dla pacjentów dializowanych z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2.

Inwestycje i zakup sprzętu medycznego

Na działalność inwestycyjną Szpitala ponoszone są nakłady ze środków własnych, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i jednostek samorządowych. W latach 2018-2021 Powiat Grodziski przekazał Szpitalowi Zachodniemu łącznie 10 175 000 zł na przeprowadzenie niezbędnych inwestycji. Inwestycje finansowane przez Powiat Grodziski:

- zakup sprzętu medycznego dla SOR-u i wybranych oddziałów szpitalnych oraz bloku operacyjnego: monitorów medycznych,

Angiograf zakupiony na potrzeby Szpitala Zachodniego w Grodzisku Mazowieckim.

aparatów do echokardiografii, aspiratora ultradźwiękowego z wyposażeniem, systemu mocowania głowicy mayfield, zestawu dynamicznego ortez,

– zakup sprzętu wysokospecjalistycznego: tomograf komputerowy, angiograf, respiratory, aparat RTG – ramię C, aparat RTG stacjonarny, aparaty USG, diatermia

Tomograf komputerowy zakupiony dla potrzeb intensywnej terapii SOR SPS Szpitala Zachodniego współfinansowany przez Powiat Grodziski.

chirurgiczna, aparat USC,

– wprowadzenie nowoczesnej technologii informatyczno-komunikacyjnej dla e-administracji i e-zdrowia,

– modernizacja pomieszczenia dla uruchomienia Pracowni Rentgeno-diagnostyki Zabiegowej II,

– modernizacja pomieszczeń dla uruchomienia Pracowni Elektrodiagnostyki II,

– zakup telewizorów dla pacjentów,

– zakup i instalacja urządzeń niezbędnych do zapewnienia cyfrowej łączności radiowej dla potrzeb szpitalnych oddziałów ratunkowych,

– modernizacja oddziału dla potrzeb pacjentów zakażonych wirusem SARS-CoV-2 oraz zakup niezbędnego sprzętu: urządzeń do badania COVID-19 (termocykler, ekstraktor automatyczny), urządzenia do dezynfekcji promieniami UV-C, kontenerów do sterylizacji, systemu telemetrycznego z centralą, przelotowej komory chłodniczej, miniwirywki z wyposażeniem, noszy transportowych, centrali do kardiomonitorów, kardiomonitora transportowego, systemu CASE z bieżnią, myjni ultradźwiękowej, komory na odpady medyczne, ssaków medycznych z wózkiem, komory laminarnej, płuczko dezynfektora Clinox, reduktorów gazu, kontenera do triage.

Budowa lądowiska dla helikopterów

Budowa całodobowego lądowiska dla potrzeb SOR SPS Szpitala Zachodniego w Grodzisku Mazowieckim zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego obejmuje:

– budowę płyty lądowiska nad dachem budynku Szpitala z niezbędną infrastrukturą,

– nadbudowę dwóch klatek schodowych,

– budowę zewnętrznego szybu windowego,

– częściową przebudowę istniejących budynków.

Mimo dwukrotnej aplikacji w 2020 roku inwestycja nie uzyskała rekomendacji do dofinansowania z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

W marcu 2021 roku Powiat wystąpił o dofinansowanie budowy lądowiska na kwotę 3,6 mln zł ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach „Instrumentu wsparcia zadań ważnych dla równomiernego rozwoju województwa mazowieckiego”.

3 stycznia 2022 roku w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie odbyło się uroczyste podpisanie umowy o dofinansowanie inwestycji z budżetu województwa mazowieckiego. Powiat Grodziski otrzymał dofinansowanie w wysokości 3 600 000 zł na realizację zadania „Budowa całodobowego lądowiska dla potrzeb SOR SPS Szpitala Zachodniego im. św. Jana Pawła II w Grodzisku Mazowieckim”.

Budowa lądowiska zwiększy dostępność do leczenia pacjentów w stanie bezpośredniego zagrożenia życia i znacząco zmniejszy czas transportu pacjentów. Zwiększy również dostępność dla Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. Przewidywana liczba lądowań i startów Lotniczego Pogotowia Ratunkowego po budowie lądowiska ma wynieść ok. 200 w ciągu roku.

Całkowita wartość zadania wynosi 6 170 233,00 zł, w tym dotacja z budżetu województwa mazowieckiego 3 600 000 zł. Zadanie ma być realizowane w okresie od 1 kwietnia 2022 roku do 30 listopada 2023 roku.

Zadanie współfinansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego

Ocieplenie budynku Szpitala Zachodniego wraz z wymianą stolarki

W 2019 r. Szpital Zachodni ubiegał się o dofinansowanie i pożyczkę w ramach programu priorytetowego „Budownictwo energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” na realizację projektu pod nazwą „Zwiększenie efektywności energetycznej budynków Szpitala Zachodniego w Grodzisku Mazowieckim”.

Całkowita wartość projektu wynosiła 21 065 454 zł, w tym dotacja 19 996 119 zł, pożyczka 1 069 336 zł.

Planowany zakres rzeczowy inwestycji obejmował:

- roboty termomodernizacyjne w budynku głównym Szpitala (ocieplenie ścian wewnętrznych/zewnętrznych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, redukcja mostków cieplnych w patiach); docieplenie budynku Stacji Uzdatniania Wody,
- zastosowanie odnawialnych źródeł energii (instalacja paneli fotowoltaicznych),
- zastosowanie systemu zarządzania energią, m.in. poprzez podzielenie obszaru budynków na strefy,

- zastosowanie systemu zarządzania budynkiem BMS (Building Management System) – modernizacja i rozbudowa istniejącego,
- inne prace: wymiana oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego z zastosowaniem czujników ruchu dla poszczególnych stref, docieplenie przewodów parowych, wymiana kotłów wodnych oraz parowych wraz z modernizacją kotłowni, wymiana agregatu wody lodowej.

Planowany termin realizacji przedsięwzięcia: 2020-2023.

W lutym 2020 roku Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej poinformował szpital, że zbliża się do zakończenia weryfikacji formalnej wniosków o dofinansowanie złożonych w naborze w ramach Programu Priorytetowego „Budownictwo energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie (III nabór)”. Z uwagi na dużą liczbę wniosków złożonych w III naborze termin ich oceny został dodatkowo wydłużony o kilka miesięcy. Szpital oczekuje na ostateczną decyzję w sprawie dofinansowania projektu.

Wzmocnienie zastosowań Technologii Informatycznych i Komunikacyjnych dla e-administracji i e-zdrowia w Szpitalu Zachodnim

Szpital Zachodni w latach 2016-2019 realizował projekt pod nazwą „Rozwój e-usług i ich integracja z systemem informatycznym z wykorzystaniem innowacyjnych technologii w SPS Szpitalu Zachodnim im. św. Jana Pawła II”.

Całkowita wartość projektu wyniosła 8 591 550 zł, w tym: dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego: 6 696 014 zł, środki własne Powiatu: 462 653 zł.

W ramach zadania zrealizowany został projekt „Rozwój e-usług i ich integracja z systemem informatycznym z wykorzystaniem innowacyjnych technologii w SPS Szpitalu Zachodnim im. św. Jana Pawła II”. Polegał na rozwoju infrastruktury teleinformatycznej umożliwiającej uruchomienie usług elektronicznych, stworzeniu systemu Elektronicznej Dokumentacji Medycznej oraz dążeniu do upowszechniania stosowania technik TIK w ochronie zdrowia. Celem inwestycji było uruchomienie w Szpitalu Zachodnim publicznych usług z zakresu ochrony zdrowia świadczonych drogą elektroniczną, służących poprawie jakości opieki zdrowotnej.

Aktywne i zdrowe starzenie się – program prowadzony przez lekarzy i rehabilitantów Szpitala Zachodniego

31 marca 2018 r. zakończono realizację projektu pod nazwą „Stawiamy na DDOM – wsparcie rozwiązań systemowych w ochronie zdrowia”, którego grupą docelową były osoby niesamodzielne, w szczególności powyżej 65. roku życia. Dzienny Dom Opieki Medycznej funkcjonował od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-16:00. Pobyt w nim był bezpłatny, mógł trwać od 30 do 120 dni. Do DDOM mogły być przyjęte osoby będące bezpośrednio po przebytej hospitalizacji.

Celem projektu była poprawa stanu zdrowia fizycznego i psychicznego osób starszych, niesamodzielnych i zależnych, zmniejszenie czasu trwania hospitalizacji wśród osób starszych i niesamodzielnych, a także udzielenie wsparcia edukacyjnego i psychologicznego ich opiekunom i umożliwienie im powrotu do pracy zawodowej.

W ramach projektu podejmowano następujące działania:

- dostosowanie pomieszczeń przeznaczonych na DDOM oraz jego wyposażenie w sprzęt medyczny,
- realizacja świadczeń zdrowotnych w formie usług pielęgniarских, usprawnienia ruchowego, rehabilitacji leczniczej, stymulacji poznawczej, terapii zajęciowej,
- edukacja pacjenta na temat samoopieki i samopielęgnacji, wsparcie rodziny pacjenta w zakresie kontynuacji opieki poprzez działania edukacyjne,
- zapewnienie badań diagnostycznych, specjalistycznych konsultacji lekarskich.

Wartość projektu wynosiła 998 302,12 zł, w tym dofinansowanie z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój: 968 302,12 zł.

Szpital Zachodni realizował także i inne projekty. W 2018 roku zorganizowano akcję „Dzień dla serca”, podczas której można było wykonać bezpłatne badanie EKG, pomiar ciśnienia tętniczego, odbyć konsultacje kardiologiczne oraz porady dietetyczne. Zrealizowano wówczas cykl 7 spotkań na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki w okresie od września do października.

W roku 2019 natomiast lekarze i pielęgniarki Szpitala Zachodniego przeprowadzili badania przesiewowe pod nazwą „Profilaktyka miażdżycy tętnic kończyn dolnych”. Odbywały się również cykliczne konsultacje z dietetykiem dla pacjentów i osób odwiedzających oraz ukazywały się publikacje w Grodziskim Piśmie Społeczno-Kulturalnym „Bogoria”. Prowadzono także świadczenia rehabilitacyjne w Ośrodku Rehabilitacji Diennej dla mieszkańców Powiatu Grodziskiego.

Sprzęt w Dziennym Domu Opieki Medycznej.

W 2020 roku planowane świadczenia rehabilitacyjne w Ośrodku Rehabilitacji Diennej dla mieszkańców Powiatu Grodziskiego (wartość umowy na 2020 rok: 70 000 zł) w związku z pandemią Covid-19 zostały wstrzymane.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego

W ramach zadań związanych z promocją i ochroną zdrowia wdrożono Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022, przyjęty uchwałą nr 314/XLIII/18 Rady Powiatu Grodziskiego z dnia 27 lutego 2018 r. Celem opracowania jest przede wszystkim zdiagnozowanie sytuacji zdrowotnej mieszkańców naszego powiatu, przeprowadzenie analizy potrzeb i dostępności do każdego rodzaju świadczeń skierowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi, a w efekcie końcowym ustalenie obszarów wymagających zmian oraz podjęcia działań.

Działania te dotyczą w szczególności promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym, zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Podejmuje się szereg działań zmierzających w kierunku:

- upowszechnienia środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
- upowszechnienia zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
- aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- skoordynowania dostępnych form opieki i pomocy,
- udzielenia wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Podmiotami uczestniczącymi w powyższych działaniach były m.in.: organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, szkoły prowadzone przez Powiat oraz różnorodne typy podmiotów wpisujące się zakresem swojej działalności w cele i zadania Programu.

Działaniem priorytetowym do realizacji zadania, jakim jest Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, jest utworzenie Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży. Niestety z powodu braku lekarzy psychiatrów dziecięcych oraz utrzymującej się w Polsce od marca 2020 r. pandemii COVID-19 realizacja zadania przedłuża się.

Infrastruktura drogowa

Powiat Grodziski zarządza drogami o łącznej długości **177,885 km**. Zadania z zakresu realizacji inwestycji i remontów dróg realizuje Powiatowy Zarząd Dróg, będący jednostką organizacyjną powiatu.

W latach 2018-2021 przeznaczono łączna kwotę blisko **46 mln zł** na następujące inwestycje drogowe:

Przebudowa drogi powiatowej 3833W ul. Królewska w m. Kaski, gmina Baranów

Wartość inwestycji: 6 136 347,00 zł (dofinansowanie z budżetu Państwa w ramach „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019”: 2 976 563 zł, środki własne Powiatu: 2 159 784 zł).

Zakres robót: przebudowa odcinka drogi o długości 2 276 m wraz z wykonaniem chodnika, zjazdów, utwardzonego pobocza, oznakowania, peronów przystankowych i odwodnienia.

Okres realizacji: 2018 r.

Ul. Królewska w Kaskach przed przebudową.

Ul. Królewska w Kaskach po przebudowie.

Rozbudowa drogi powiatowej nr 1505W Grodzisk Mazowiecki – Józefina w m. Adamowizna i Osowiec, gmina Grodzisk Mazowiecki – etap IV

Chodnik przy drodze powiatowej nr 1505W.

Kładka dla pieszych nad rzeką Mrowna.

Wartość inwestycji: 873 690,00 zł (dofinansowanie z rezerwy subwencji ogólnej w ramach dofinansowania inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich: 508 800 zł, środki własne Powiatu: 364 890 zł).

Zakres robót: budowa kładki dla pieszych przez rzekę Mrowna wraz z budową chodnika z poszerzeniem istniejącego, wymiana barier stalowych na moście oraz przebudowa rowu w ciągu nowo wybudowanego chodnika na odcinku 124 m.

Okres realizacji: 2018 r.

Modernizacja drogi powiatowej nr 1507W w m. Cegłów, gmina Baranów

Wartość inwestycji: 903 882 zł.

Zakres robót: modernizacja odcinka drogi o długości 320 m, wykonanie poboczy z kruszywa łamanego, wyrównanie kruszywem łamanym kamiennym zjazdów indywidualnych i oczyszczenie rowów z namułu; modernizacja odcinka drogi o długości 287 m, wykonanie chodnika i peronu, zjazdów do posesji z kostki betonowej, poboczy, wyrównanie kruszywem łamanym kamiennym zjazdu gruntowego, przepustów pod zjazdem do posesji i peronem i pod włączeniem w drogę boczną, oczyszczenie rowów z namułu, oznakowania poziomego grubowarstwowego.

Okres realizacji: 2018 r.

Budowa chodnika na ul. Brwinowskiej na odc. od ul. Orlej do Sokolej w Podkowie Leśnej

Wartość inwestycji: 82 423,00 zł.

Zakres robót: wykonanie chodnika o szerokości 1,50 m, zjazdu indywidualnego, drenu odwadniającego, studni kanalizacyjnych oraz oczyszczenie i pogłębienie rowu przydrożnego.

Okres realizacji: 2018 r.

Budowa zatoki autobusowej ul. Mazowiecka w rejonie przychodni w m. Książenice, gmina Grodzisk Mazowiecki

Wartość inwestycji: 163 343,00 zł.

Zakres robót: wykonanie zatoki autobusowej, peronu o szerokości 2,0 m, chodnika o szerokości 2,0 m na ulicy Mazowieckiej w rejonie przychodni, przepustu pod zatoką i chodnikiem w rejonie przejścia dla pieszych, oznakowania pionowego i poziomego, ustawienie barier U-11a oraz wykonanie muru oporowego żelbetowego.

Okres realizacji: 2018 r.

Modernizacja drogi nr 1516W Baranów – Stare Budy w gminie Jaktorów

Wartość inwestycji: 1 218 482,00 zł.

Zakres robót: modernizacja drogi na odcinkach o łącznej długości 2 146 m wraz z poboczami (od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1514W w kierunku południowym) oraz wykonanie pobocza z kruszywa łamanego.

Okres realizacji: 2018 r.

Modernizacja drogi nr 1514W Jaktorów – Budy Zosine

Wartość inwestycji: 1 669 220,00 zł.

Zakres robót: modernizacja drogi na odcinku o długości 2 407 m (od drogi powiatowej nr 3832W w kierunku zachodnim) oraz wykonanie pobocza z kruszywa łamanego.

Okres realizacji: 2018 r.

Droga nr 1514W w m. Budy Zosine po modernizacji.

Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1503W w m. Żelechów, gmina Żabia Wola

Wartość inwestycji: 296 201,00 zł.

Zakres robót: wykonanie chodnika o nawierzchni z kostki betonowej na odcinku o długości 380 m, zjazdów o nawierzchni z kostki betonowej i wyprofilowanie rowów przydrożnych, przepustów pod zjazdami.

Okres realizacji: 2018 r.

Modernizacja sygnalizacji świetlnej na ul. Montwiłła w Grodzisku Mazowieckim i na ul. Osowieckiej w Adamowiznie, gmina Grodzisk Mazowiecki

Wartość inwestycji: 51 660,00 zł

Zakres robót: wprowadzenie systemu dyscyplinującego kierowców.

Okres realizacji: 2018 r.

Przebudowa ul. Nałkowskiej i ul. Centralnej w ciągu drogi powiatowej nr 1504W w m. Radonie i Adamowizna, gmina Grodzisk Mazowiecki

Wartość inwestycji: 5 117 229,57 zł (dofinansowanie z budżetu Województwa Mazowieckiego: 3 040 764 zł, środki własne Powiatu Grodziskiego: 863 361 zł).

Trwające roboty na ul. Paprociowej w Opychach.

Ul. Nałkowskiej i Centralna w Radoniach po przebudowie.

Zakres robót: przebudowa ul. Nałkowskiej i Centralnej na odcinku o długości 1 558 m wraz z wykonaniem chodnika, zjazdów, utwardzonego pobocza, oznakowania i odwodnienia. Dodatkowo, w związku z oszczędnościami po przetargu, zwiększono zakres rzeczowy projektu o wykonanie przebudowy ul. Paprociowej w Opytach na odcinku o długości 727 m wraz z wykonaniem zjazdów i utwardzonych poboczy.

Okres realizacji: lata 2018-2019.

Rozbudowa drogi powiatowej nr 1510W Stare Kłudno – Żuków oraz budowa skrzyżowania drogi nr 1510 z drogą 1509W Chrzanów – Żuków – Czubin wraz z przebudową drogi nr 1509W w zakresie budowy chodnika w m. Żuków, gmina Grodzisk Mazowiecki

Wartość inwestycji: 4 137 771,76 zł (dofinansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych: 1 840 373,05 zł, środki własne Powiatu: 2 297 398 zł).

Skrzyżowanie dróg powiatowych 1509W i 1510W przed rozbudową.

Skrzyżowanie dróg powiatowych 1509W i 1510W po rozbudowie.

Zakres robót: rozbudowa drogi powiatowej nr 1510W Stare Kłudno – Żuków na odcinku o długości 469,25 m wraz z wykonaniem skrzyżowania (rondo) z drogą powiatową nr 1509W Chrzanów – Żuków – Czubin oraz chodnikami, parkingami, zatoką autobusową, zjazdami do posesji i w drogi boczne, poboczami ulepszonymi kruszywem, przebudową urządzeń melioracji wodnych – drenaż rolniczy i sieci teletechnicznej, budowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 1509W Chrzanów – Żuków – Czubin na odcinku o długości 484,68 m wraz ze zjazdami do posesji, poboczami ulepszonymi kruszywem, odmuleniem, wyprofilowaniem i częściowym umocnieniem skarp i dna rowu.

Okres realizacji: 2018-2019 r.

Budowa chodnika w ciągu ul. 3 Maja w Grodzisku Mazowieckim od ul. Teligi odc. dz. nr ew. 14/20 – 15/9 obręb 0033, gmina Grodzisk Mazowiecki

Wartość inwestycji: 180 000,00 zł.

Zakres robót: budowa chodnika wraz ze zjazdami do posesji.

Okres realizacji: 2019 r.

Remont drogi powiatowej nr 1516W w m. Holendry Baranowskie, gmina Baranów

Wartość inwestycji: 543 660,00 zł.

Zakres robót: remont nawierzchni drogi na odcinku o długości 1 194,5 m.

Okres realizacji: 2019 r.

Modernizacja drogi powiatowej nr 2855W w m. Zaręby (ul. Kasztanowa), gmina Żabia Wola

Wartość inwestycji: 688 800,00 zł.

Zakres robót: remont nawierzchni drogi na odcinku o długości 659 m od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1503W w kierunku południowym.

Okres realizacji: 2019 r.

Modernizacja drogi nr 1521W Żabia Wola – Piotrkowice w m. Żabia Wola, Kaleń, Ciepłe, gmina Żabia Wola

Wartość inwestycji: 450 678,55 zł.

Zakres robót: remont drogi w m. Kaleń na odcinku o długości 430,3 m łącznie ze skrzyżowaniem z drogą powiatową nr 1519 w kierunku północnym.

Okres realizacji: 2019 r.

Remont drogi powiatowej nr 1503W Grodzisk Mazowiecki – Siostrzeń – Ojrzanów w m. Opypy, Książnice, gmina Grodzisk Mazowiecki

Wartość inwestycji: 1 475 530,00 zł (dofinansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych: 1 180 424 zł, środki własne Powiatu: 295 106 zł).

Droga powiatowa nr 1503W przed rozbudową.

Droga powiatowa nr 1503W po rozbudowie.

Zakres robót: wymiana warstwy ścieralnej na odcinku o długości 2 800 m wraz z oznakowaniem poziomym grubowarstwowym z mas chemoutwardzalnych, oznakowaniem pionowym, w tym 6 szt. znaków (D-6) z pulsującym światłem koloru żółtego zasilanych solarnie.

Okres realizacji: 2019 r.

Wykonanie chodnika wzdłuż ul. Topolowej w Henryszewie, gmina Jaktorów

Wartość inwestycji: 603 450,00 zł.

Zakres robót: budowa chodnika na odcinku o długości 982,45 m wraz ze zjazdami do posesji.

Okres realizacji: lata 2019-2020.

Rozbudowa drogi powiatowej nr 1504W Adamowizna – Opypy – Milanówek na odcinku od drogi powiatowej nr 1503W Grodzisk Mazowiecki – Siestrzeń – Ojrznów (ul. Mazowiecka w Oypach do granicy Milanówka)

Wartość inwestycji: 3 353 902,00 zł (dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych: 2 681 514 zł, środki własne Powiatu: 672 388 zł).

Zakres robót: rozbudowa drogi na odcinku o długości 1 531 m (od ulicy Mazowieckiej do granicy miasta Milanówek do połączenia z jezdnią ulicy Średniej w Milanówku) obejmująca: wykonanie nowej konstrukcji jezdni wraz z włączeniami w drogi boczne, chodnika, zjazdów do posesji, roboty ziemne w granicach pasa drogowego łącznie z rowami, przepustami pod koroną drogi, wykonanie oznakowania grubowarstwowego poziomego z mas chemoutwardzalnych i pionowego, karczowanie drzew, karp i krzaków.

Okres realizacji: lata 2019-2020.

Droga powiatowa nr 1504W przed rozbudową.

Droga powiatowa nr 1504W po rozbudowie.

Przebudowa drogi 1512W w m. Żuków, gmina Grodzisk Mazowiecki

Wartość inwestycji: 521 166,04 zł.

Zakres robót: wykonanie chodnika wraz ze zjazdami na odcinku od drogi powiatowej nr 1509W do ul. Wojska Polskiego. Konstrukcja jezdni na odcinku o długości 276,7 m wraz ze zjazdami i odmuleniem rowu przydrożnego zostanie wykonana w 2020 r.

Okres realizacji: 2019-2020 r.

Rozbudowa ul. Pomorskiej na terenie gminy Jaktorów

Wartość inwestycji: 3 466 019,00 zł (dofinansowanie z budżetu Państwa: 2 426 213 zł, środki własne Powiatu: 39 806 zł).

Zakres robót: przebudowa drogi na odcinku 475 m wraz z wykonaniem chodnika, zjazdów, utwardzonego pobocza, oznakowania poziomego, odwodnienia oraz placem do zawracania przed przejściem podziemnym pod torami PKP.

Okres realizacji: 2020 r.

Ul. Pomorska przed przebudową.

Ul. Pomorska w Jaktorowie po przebudowie.

Rozbudowa drogi powiatowej nr 1503W polegająca na budowie chodnika w m. Książenice w rejonie ronda i skrzyżowania z ul. Korzenną, gmina Grodzisk Mazowiecki

Wartość inwestycji: 314 010,81 zł.

Zakres robót: budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1503W Grodzisk Mazowiecki – Siostrzeń – Ojrzanów w m. Książenice i Marynin w gminie Grodzisk Mazowiecki, w rejonie ronda w Książnicach po stronie prawej na odcinku pomiędzy przejściami dla pieszych oraz na odcinku od ul. Korzennej do zjazdu do supermarketu Biedronka. W trakcie realizacji wystąpiła konieczność uwzględnienia robót dodatkowych związanych z poszerzeniem pasa drogowego zgodnie z podziałami nieruchomości, określonymi w decyzji ZRiD.

Okres realizacji: 2020 r.

Przebudowa drogi powiatowej nr 1521W w m. Ciepłe oraz drogi 1519W Żelechów – Kaleń, gmina Żabia Wola

Wartość inwestycji: 1 248 079,77 zł.

Zakres robót:

- przebudowa drogi powiatowej nr 1521 Żabia Wola – Piotrkowice w m. Ciepłe, Skuły – ul. Mszczonowska w gminie Żabia Wola na odcinku o długości 721,55 m w kierunku południowo-zachodnim w m. Kaleń, Ciepłe, Skuły odcinek od km 0+761,50 do km 1+483,05;
- przebudowa drogi powiatowej nr 1519 Kaleń – Żelechów w m. Kaleń na odcinku o długości 631,7 m (nawierzchnia odcinek od km 1+421,80 do km 2+053,50) w gminie Żabia Wola.

Zakres rzeczowy zamówienia obejmował: wykonanie frezowania istniejącej nawierzchni asfaltowej, wykonanie warstwy podbudowy z kruszywa kamiennego łamanego śr. gr. 15 cm, warstwy wiążącej z betonu asfaltowego AC16 P 35/50 o gr. 5 cm dla ruchu KR-3/4, warstwy ścieralnej z mieszanki grysowo-mastyksowej SMA 11 PMB 45/80-55 dla ruchu KR-3/4 gr. 4 cm, utwardzonych poboczy z kruszywa łamanego kamiennego śr. gr. 23 cm, wykonanie zjazdów indywidualnych o nawierzchniach gruntowych z kruszywa łamanym kamiennym, przełożenie zjazdu o nawierzchni z kostki betonowej i z kostki kamiennej, przebudowa zjazdów o nawierzchni asfaltowej, wymiany przepustów na zjazdach z wykonaniem robót przygotowawczych (pomiarowych, ziemnych, rozbiórkowych).

Okres realizacji: 2020 r.

Przebudowa drogi powiatowej nr 1521W w m. Ciepłe w kierunku Skuły, gmina Żabia Wola

Wartość inwestycji: 755 252,87 zł.

Zakres robót: przebudowa drogi powiatowej nr 1521 Żabia Wola – Piotrkowice w m. Ciepłe w kierunku Skuły – ul. Mszczonowska w gminie Żabia Wola, na odcinku o długości 810,95 m w kierunku południowo-zachodnim w m. Kaleń, Ciepłe, Skuły odcinek od km 1+483,05 do km 2+294,00.

Okres realizacji: 2020 r.

Remont drogi powiatowej nr 1516W Baranów – Stare Budy w m. Holendry Baranowskie i Budy Zosine

Wartość inwestycji: 502 694,52 zł.

Zakres robót: remont drogi powiatowej nr 1516 Stare Budy – Baranów w m. Holendry Baranowskie i Budy Zosine (nawierzchnia odcinek o długości 1 114,30 m od km 2+148,50 do km 3+262,80 wraz z poboczami).

Okres realizacji: 2020 r.

Rozbudowa drogi powiatowej nr 1507W Grodzisk Mazowiecki – Izdebno – Cegłów – Boża Wola – Bramki Ludne, ul. Sadowej oraz ul. 1-go Maja; przebudowa drogi powiatowej nr 1507W Grodzisk Mazowiecki – Izdebno – Cegłów – Boża Wola – Bramki Ludne, ul. Sadowej oraz ul. 1-go Maja w m. Boża Wola, gmina Baranów

Wartość inwestycji: 4 777 550,00 zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 3 339 033 zł, środki własne Powiatu: 1 438 517 zł).

Zakres robót: przebudowa drogi na odcinku o łącznej długości 1 470 m; wykonanie chodnika, peronów autobusowych, zjazdów, pobocza gruntowego, oznakowania poziomego i pionowego, w tym znaków aktywnych z solarnym źródłem zasilania.

Okres realizacji: 2021 r.

Droga nr 1507W w miejscowości Boża Wola po rozbudowie.

Remont drogi powiatowej nr 1519W Żelechów – Kaleń (ok. 900 mb.), gmina Żabia Wola

Wartość inwestycji: 589 170,00 zł (w tym środki własne Powiatu: 389 170 zł).

Zakres robót: remont drogi powiatowej nr 1519 Kaleń – Żelechów w m. Kaleń na odcinku o długości 737,5 m (odcinek od km 0+181,40 do km 0+918,90) w gminie Żabia Wola.

Okres realizacji: 2021 r.

Droga nr 1519W w m. Kaleń po remoncie.

Modernizacja nawierzchni drogi powiatowej nr 1507W na odcinku Izdebno – Izdebno Kościelne

Wartość inwestycji: 1 015 690,00 zł.

Zakres robót: wzmocnienie nawierzchni asfaltowej drogi wraz z poboczami na odcinku o długości 950m, w Gminie Grodzisk Mazowiecki (odcinek od wiaduktu na A-2 do kościoła w Izdebno Kościelnym).

Okres realizacji: 2021 r.

Droga nr 1507W w m. Izdebno Kościelne.

Modernizacja nawierzchni drogi powiatowej nr 1521W w m. Bartoszkówka, gmina Żabia Wola

Wartość inwestycji: 896 740,11 zł.

Zakres robót: wzmocnienie nawierzchni asfaltowej drogi wraz z pobocznymi na odcinku o długości 865 m w Bartoszkówce, w Gminie Żabia Wola.

Okres realizacji: 2021 r.

Przebudowa i budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1503W w m. Książenice – Marynin, gmina Grodzisk Mazowiecki

Wartość inwestycji: 933 570,00 zł (w tym środki własne Powiatu: 183 570 zł).

Zakres robót: wykonanie chodnika o nawierzchni asfaltowej na odcinku od ul. Sadowej do ronda w Książnicach przy ul. Marylskiego wraz z przedłużeniem przepustu pod chodnikiem.

Okres realizacji: 2021 r.

Modernizacja powierzchni drogi powiatowej nr 1507W w m. Izdebnko Kościelne w kierunku Cegłowa

Droga nr 1507W po remoncie.

Wartość inwestycji: 1 512 900,00 zł (w tym środki własne Powiatu: 41 554 zł).

Zakres robót: wzmocnienie nawierzchni asfaltowej drogi wraz z pobocznymi na odcinku o długości 1 450 m w Gminie Grodzisk Mazowiecki (odcinek od skrzyżowania z drogą gminną w Izdebnku Kościelnym do granicy z gminą Baranów).

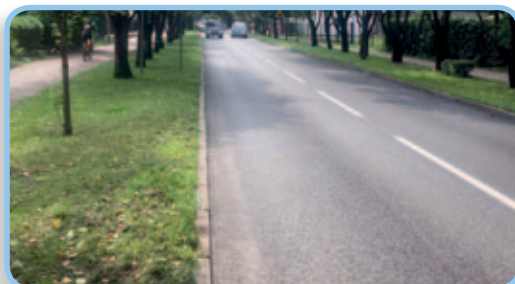
Okres realizacji: 2021 r.

Remont drogi powiatowej nr 1502W Podkowa Leśna ul. Brwinowska

Wartość inwestycji: 494 807,00 zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 346 365 zł, środki własne Powiatu: 148 442 zł).

Ul. Brwinowska w Podkowie Leśnej przed remontem.

Ul. Brwinowska w Podkowie Leśnej po remoncie.

Zakres robót: remont odcinka drogi o długości 817 m wraz z wymianą uszkodzonych krawężników oraz wykonaniem oznakowania pionowego, w tym znaków aktywnych zasilaniem solarnym, oznakowania poziomego i akustyczno-wibracyjnych linii koloru czerwonego w obrębie przejazdu WKD.

Okres realizacji: 2021 r.

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na 1 przejściu dla pieszych w Baranowie na ul. Armii Krajowej na drodze nr 3832W

Wartość inwestycji: 156 670 zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 85 465 zł, środki własne Powiatu: 71 205 zł).

Zakres rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa w rejonie przejścia dla pieszych: oświetlenie, poprawa oznakowania poziomego: aktywne punktowe elementy odblaskowe, płytki ostrzegawcze z wypustkami dla niepełnosprawnych, piktogramy znaków drogowych; poprawa oznakowania pionowego: aktywne tablice pomiaru prędkości, aktywne znaki drogowe.

Termin realizacji: kwiecień 2022 r.

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na 1 przejściu dla pieszych w Grodzisku Mazowieckim na ul. 3 Maja na drodze nr 1526W

Wartość inwestycji: 136 075 zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 86 993 zł, środki własne Powiatu: 49 082 zł).

Zakres rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa w rejonie przejścia dla pieszych: oświetlenie, poprawa oznakowania poziomego: aktywne punktowe elementy odblaskowe, płytki ostrzegawcze z wypustkami dla niepełnosprawnych, piktogramy znaków drogowych; poprawa oznakowania pionowego: aktywne tablice pomiaru prędkości, aktywne znaki drogowe.

Termin realizacji: kwiecień 2022 r.

Przejście dla pieszych na ul. Armii Krajowej w Baranowie.

Przejście dla pieszych na ul. 3 Maja w Grodzisku Mazowieckim.

Przejście dla pieszych na ul. Skokowskiego w Jaktorowie

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na 1 przejściu dla pieszych na ul. Skokowskiego w Jaktorowie w rejonie skrzyżowania z ul. Ułanów

Wartość inwestycji: 172 927 zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 96 000 zł, środki własne Powiatu: 76 927 zł).

Zakres rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa w rejonie przejścia dla pieszych: oświetlenie, poprawa oznakowania poziomego:

aktywne punktowe elementy odblaskowe, płytki ostrzegawcze z wypustkami dla niepełnosprawnych, piktogramy znaków drogowych; poprawa oznakowania pionowego: aktywne tablice pomiaru prędkości, aktywne znaki drogowe.

Planowany termin realizacji: lipiec 2022 r.

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na 1 przejściu dla pieszych na ul. Kościuszki w Milanówku

Przejście dla pieszych na ul. Kościuszki w Milanówku.

Wartość inwestycji: 147 842 zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 76 639 zł, środki własne Powiatu: 71 203 zł).

Zakres rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa w rejonie przejścia dla pieszych: oświetlenie, poprawa oznakowania poziomego: aktywne punktowe elementy odblaskowe, płytki ostrzegawcze z wypustkami dla niepełnosprawnych, piktogramy znaków drogowych; poprawa oznakowania pionowego: aktywne tablice pomiaru prędkości, aktywne znaki drogowe.

Termin realizacji: kwiecień 2022 r.

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w obszarze oddziaływania 1 przejścia dla pieszych w Osowcu na ul. Mazowieckiej na drodze nr 1505W

Wartość inwestycji:

129 995,00 zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 96 000 zł, środki własne Powiatu: 33 995 zł).

Zakres rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa w rejonie przejścia dla pieszych: oświetlenie,

poprawa oznakowania poziomego: aktywne punktowe elementy odblaskowe, płytki ostrzegawcze z wypustkami dla niepełnosprawnych, piktogramy znaków drogowych; poprawa oznakowania pionowego: aktywne tablice pomiaru prędkości, aktywne znaki drogowe.

Planowany termin realizacji: październik 2022 r.

Przejście dla pieszych na ul. Mazowieckiej w Osowcu

Komunikacja autobusowa

Do końca 2021 roku Powiat Grodziski zajmował się organizacją publicznego transportu zbiorowego. Przewozy były realizowane na 14 liniach komunikacyjnych i obejmowały zasięgiem gminy: Baranów, Jaktorów, Grodzisk Mazowiecki, Milanówek oraz Żabia Wola.

W budżecie Powiatu Grodzickiego na rok 2021 wydatki na organizację powiatowych przewozów pasażerskich użyteczności publicznej zaplanowano w wysokości 3 797 750 zł.

W 2021 r. Powiat Grodziski wraz z gminami Baranów, Błonie, Jaktorów, Grodzisk Mazowiecki, Milanówek, Żabia Wola oraz Powiatem Pruskowskim utworzył **Związek Powiatowo-Gminny „Grodziskie Przewozy Autobusowe”**, którego prezesem został Starosta Grodziski Marek Wieźbicki.

Publiczny transport zbiorowy organizowany przez Powiat Grodziski.

ZWIĄZEK POWIATOWO-GMINNY
**GRODZISKIE
PRZEWOZY
AUTOBUSOWE**

Logo Związku powiatowo-gminnego
"Grodziskie Przewozy Autobusowe".

Zadaniem związku od 1 stycznia 2022 r. jest organizowanie publicznego transportu zbiorowego. Dzięki tej inicjatywie zwiększy się skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację publicznego transportu zbiorowego. Ponadto wszystkie gminy na zasadach partnerstwa będą miały wpływ na kształtowanie i rozwój publicznego transportu zbiorowego w naszym regionie.

W styczniu 2022 roku Związek „Grodziskie Przewozy Autobusowe” otrzymał dofinansowanie na realizację zadań organizatora transportu publicznego ze środków Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych. Wartość dofinansowania, jaką otrzyma Związek Powiatowo-Gminny „Grodziskie Przewozy Autobusowe”, wynosi 19 573 597,50 zł. Środki zostaną przeznaczone na uruchomienie 54 linii komunikacyjnych o łącznej długości 2 087,00 km.

Rozwiązywanie problemów społecznych w Powiecie Grodziskim

Misją Powiatu Grodziskiego jest zapewnienie mieszkańcom odpowiednich warunków do rozwoju i godnego życia poprzez wzmacnianie systemu wsparcia osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zadania Powiatu z zakresu pomocy społecznej realizuje **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** znajdujące się przy ul. Żydowskiej 19 w Grodzisku Mazowieckim. Głównym zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, podstawowym celem działalności jest zaś udzielanie pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym.

System pieczy zastępczej

Zabezpieczenie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców jest jednym z głównym zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Dzieciom, których rodzice nie są w stanie w należyтым stopniu zajmować się nimi z powodu szeroko rozumianej bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy z powodu uzależnień, zapewniana jest opieka w instytucjach pieczy zastępczej. Działania w tym zakresie polegają na czasowym zapewnieniu dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców pieczy zastępczej poprzez umieszczenie ich w jednej z form rodzinnej pieczy zastępczej, a w przypadku braku takiej możliwości – w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Finansowanie działalności rodzin zastępczych stanowi jedno z zadań powiatu.

Pod opieką Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie pozostają dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, a także w rodzinach zastępczych zawodowych i niezawodowych. Finansowanie działalności rodzin zastępczych – wypłacanie świadczeń na utrzymanie dzieci oraz wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych – stanowi jedno z zadań powiatu.

PCPR we współpracy z asystentami rodzin przygotowuje plany pomocy dziecku oraz ich modyfikacje, a także organizuje kontakty rodziców biologicznych z dziećmi (osobiste bądź telefoniczne).

Na terenie Powiatu nie funkcjonuje rodzinny dom dziecka ani rodzina zastępcza zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego.

Od 1 stycznia 2018 roku na zlecenie Powiatu Grodzkiego **Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Inspiracja”** w Wólce Grodzkiej prowadzi placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego dla 14 dzieci powyżej 10 roku życia z terenu Powiatu Grodzkiego. Umowa została zawarta na 5 lat. Na realizację zadania w latach 2018-2021 przeznaczono blisko 2,5 mln zł.

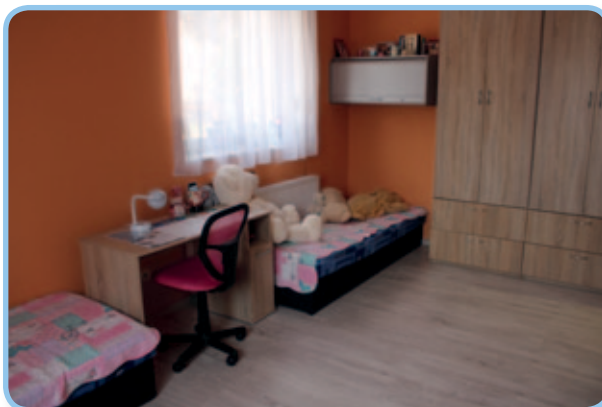
Podopiecznym zapewnia się całodobową opiekę oraz wyrównywanie deficytów zdrowotnych i szkolnych. Wychowankowie mają możliwość uczestniczenia w różnego rodzaju uroczystościach i imprezach, dzięki którym mogą się integrować. Wychowawcy dbają również o rozwój zainteresowań podopiecznych.

Dzieci mają do dyspozycji przystosowane pokoje mieszkalne, łazienki, miejsce do nauki oraz wspólną przestrzeń mieszkalną, w której mogą wspólnie jeść posiłki, będącą jednocześnie miejscem spotkań i wypoczynku.

Na terenie Powiatu Grodzkiego znajduje się mieszkanie chronione przeznaczone dla osób opuszczających pieczę zastępczą, które nie mają możliwości zamieszkania z rodziną ani innej możliwości zamieszkania, w którym jednocześnie mogą mieszkać 4 osoby. Jest to forma pomocy społecznej przygotowująca osoby usamodzielniające się do prowadzenia samodzielnego życia. Osoba zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania mieszkania.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Stowarzyszenia dla Dzieci i Młodzieży „Inspiracja” w Wólce Grodzkiej.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Stowarzyszenia dla Dzieci i Młodzieży „Inspiracja” – pokój wychowanków.

PCPR zajmuje się również prowadzeniem szkoleń dla rodzin zastępczych z terenu Powiatu Grodzkiego oraz dla kandydatów na rodziny zastępcze. Zorganizowano następujące szkolenia:

- szkolenie warsztatowe „Relacje w rodzinie – konflikt lojalnościowy”,
- szkolenie warsztatowe „Elementy pozytywnej dyscypliny – co, gdzie, kiedy i jak?”,
- szkolenie warsztatowe „Robimy to dla siebie” skierowane do wybranych dzieci z rodzin zastępczych w wieku 12-14 lat i ich opiekunów dot. zapobiegania agresji,
- PRIDE – Rodzinna Opieka Zastępcza, szkolenie przygotowujące kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej,
- PRIDE – Zawodowa Opieka Zastępcza, szkolenie przygotowujące kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej,
- szkolenie warsztatowe dla rodzin zastępczych „Coaching rodzicielski, czyli jak rozmawiać, żeby się dogadać”,
- szkolenie warsztatowe dla rodzin zastępczych zorganizowane we współpracy z Fundacją „Zerwane Więzi” w ramach projektu „Odbudowa rodziny i pieczy zastępczej w województwie mazowieckim”,
- szkolenie warsztatowe dla rodziców zastępczych „Genogram krok po kroku, czyli jak lepiej zrozumieć siebie i swoje miejsce w rodzinie”.

W roku 2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało projekt pt.

„Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Jego celem było zwalczanie i przeciwdziałanie skutkom epidemii poprzez:

- zakup sprzętu komputerowego dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej (56 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i placówce opiekuńczo-wychowawczej otrzymało laptopy),
- zakup środków ochrony indywidualnej (maseczek, rękawiczek

Sprzęt komputerowy zakupiony w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19”.

jednorazowych i płynów dezynfekujących) – z tego wsparcia skorzystały wszystkie rodziny zastępcze na terenie powiatu oraz dzieci i pracownicy placówki opiekuńczo-wychowawczej, tj. 256 osób (zakupiono: 2 620 maseczek, 13 100 rękawiczek oraz 294 płyny dezynfekujące).

Na realizację projektu Powiat otrzymał środki w wysokości 190 750 zł, z czego 160 764,10 zł to środki Unii Europejskiej, a 29 985,90 zł to budżet państwa.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie organizuje również wydarzenia mające integrować rodziny oraz akcje promujące rodzicielstwo zastępcze. Należą do nich coroczne spotkania noworoczne dla dzieci z rodzin zastępczych i ich opiekunów czy piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Niestety z powodu trwającej pandemii wirusa SARS-CoV-2 w latach 2020-2021 wielu z tych przedsięwzięć nie udało się zrealizować. W obawie przed zakażeniem ograniczone zostały bezpośrednie kontakty z rodzinami zastępczymi.

Spotkanie noworoczne rodzin zastępczych.

Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym

W celu przeciwdziałania patologiom społecznym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne, w ramach którego prawnik, psychologowie oraz terapeuta ds. uzależnień udzielają bezpłatnie wsparcia mieszkańcom powiatu.

Powiat Grodziski co roku ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. W 2018 i 2019 roku zadanie realizowane było przez Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii w Warszawie w szkołach prowadzonych przez Powiat Grodziski.

Przedmiotem zadania było przeprowadzenie zajęć warsztatowo-edukacyjnych dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, ich rodziców i nauczycieli w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej w szkołach. Dodatkowo prowadzono konsultacje i porady (40 godzin w ciągu 2 lat), 11 uczniów skorzystało z oferty udziału w programie wczesnej interwencji FreD w związku z używaniem środków psychoaktywnych.

Zajęcia dla uczniów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej w szkołach.

Łącznie w latach 2018-2019 w zajęciach wzięło udział 1543 uczniów, w warsztatach uczestniczyło 244 rodziców, zaś w zajęciach dla nauczycieli wzięło udział ponad 50 osób. Ponadto w ramach zadania zleconego w 2018 r. zrealizowano 30 godzin zajęć z zakresu profilaktyki uniwersalnej i zachowań ryzykownych dla uczniów szkoły specjalnej. Łącznie koszty wyniosły 33 000 zł + 3 000 zł na zadanie zlecone.

W 2020 roku Zarząd Powiatu Grodziskiego dwukrotnie ogłosił konkurs na realizację tego zadania publicznego (wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania: 18 000 zł). Ostatecznie zadanie nie zostało zrealizowane. W obydwu przypadkach otwarty konkurs ofert został unieważniony – po raz pierwszy: z powodu złożenia przez Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii w Warszawie oferty niespełniającej wymogów zawartych w ogłoszeniu, po raz drugi – z powodu braku ofert w wyznaczonym w ogłoszeniu terminie.

W 2021 roku Zarząd Powiatu Grodziskiego również dwukrotnie ogłosił konkurs na realizację przedmiotowego zadania (wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania: 18 000 zł). W pierwszym przypadku konkurs został unieważniony z powodu braku ofert. Drugi konkurs został rozstrzygnięty, realizatorem zadania w 2022 roku na kwotę 18 000 zł będzie ETOH Fundacja Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych.

Istotnym elementem przeciwdziałania patologiom społecznym jest również zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie.

Co roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim otrzymuje środki finansowe w wysokości 8 460,00 zł na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Znaczna część zakwalifikowanych to osoby skierowane do Programu przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, z ramienia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Podstawowym celem Programu jest zmiana postawy uczestników i tym samym zatrzymanie przemocy w rodzinie. Cykl spotkań dla każdego indywidualnego uczestnika mieści się w wymiarze 64 godzin. Niestety tylko niewielka część uczestników kończy Program – warunkiem ukończenia jest minimum 75-procentowa frekwencja na spotkaniach

Do wszystkich instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie co roku przekazywany jest informator zawierający aktualne dane teleadresowe jednostek organizacyjnych i organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu Grodziskiego w obszarze przeciwdziałania przemocy. Ponadto na tablicach ogłoszeń w siedzibie PCPR na bieżąco zamieszczane są informacje o szkoleniach, dyżurach specjalistów, możliwościach skorzystania z bezpłatnych porad świadczonych przez specjalistów oraz organizacje i instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Przeciwdziałanie patologiom społecznym realizowane jest także poprzez prowadzenie poradnictwa dla osób, które potrzebują wsparcia, ukierunkowania i specjalistycznej pomocy. Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne świadczone jest osobom i rodzinom mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Z porad specjalistów co roku korzysta kilkaset osób. W latach 2020-2021 z uwagi na ograniczenia spowodowane pandemią wirusa SARS-CoV-2 porady udzielane były głównie telefonicznie, jednakże w przypadku konieczności bezpośredniego spotkania była zapewniona także taka możliwość z zachowaniem dostępnych środków ochrony osobistej.

Wsparcie osób niepełnosprawnych

Niepełnosprawność i długotrwała bądź ciężka choroba, utrudniającą a nawet uniemożliwiającą funkcjonowanie w społeczeństwie, są jednymi z poważniejszych problemów społecznych. Z tego powodu Powiat Grodziski podejmuje wiele działań mających przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu.

Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych jest jednym z zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Działający przy PCPR **Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności** rozpatruje wnioski o orzeczenie niepełnosprawności bądź stopnia niepełnosprawności, wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej oraz karty parkingowej.

Dla pełniejszego rozeznania potrzeb osób niepełnosprawnych Powiat współpracuje z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie spotkań i konsultacji. Podejmowane działania oraz kierunki wydatkowania środków pozyskiwanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych konsultowane są z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

Sposobem rozpowszechniania informacji na temat osób niepełnosprawnych, ich uprawnień oraz aktualnych wydarzeń jest współpraca z lokalnymi mediami. W promocję zaangażowane jest Radio Bogoria, emitujące cykliczny program pt. „My jesteśmy”. Publikacje artykułów dotyczących niepełnosprawności i bieżących zagadnień zamieszczane są na portalach internetowych powiatu oraz gmin. Organizowane

*Powiatowy Przegląd Twórczości Artystycznej
„Ogrody integracji”.*

są także różne wydarzenia, takie jak Powiatowy Przegląd Twórczości Artystycznej „Ogrody Integracji”, pikniki integracyjne czy konkurs „Niepełnosprawni są wśród nas”. Z powodu trwającej od marca 2020 roku pandemii wirusa SARS-CoV-2 i związanych z nią obostrzeniach w latach 2020-2021 wydarzenia się nie odbywały.

Osobom niepełnosprawnym co roku udzielane jest dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środków własnych Powiatu.

Środki te przeznaczane są na prowadzenie rehabilitacji:

- zawodowej osób niepełnosprawnych, która ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy, a także wyposażenie stanowiska pracy,
- społecznej, polegającej na tworzeniu i działaniu warsztatów terapii zajęciowej, zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych, znoszeniu barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, uczestnictwie osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, organizacji sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych.

Przeznaczenie środków PFRON			
Rok	Rehabilitacja		Razem
	zawodowa	społeczna	
2018	6 684 zł	1 657 450 zł	1 664 134 zł
2019	81 000 zł	1 708 697 zł	1 789 697 zł
2020	22 350 zł	2 032 357 zł	2 054 707 zł
2021	47 300 zł	2 414 993 zł	2 462 293 zł

Przeznaczenie środków PFRON na rehabilitację zawodową i społeczną w latach 2018-2021.

W latach 2018-2021 na ten cel otrzymano łącznie 7 934 974 zł dofinansowania z PFRON.

Osoby niepełnosprawne mają również możliwość skorzystania z różnych programów realizowanych w Powiecie Grodziskim. Należą do nich:

- „**Aktywny Samorząd**” – wsparcie obejmuje dwa moduły: **Moduł I** – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, **Moduł II** – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. W latach 2018-2021 złożono łącznie 301 wniosków, z których pozytywnie rozpatrzono 275; Powiat na realizację Programu otrzymał z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych środki finansowe w łącznej wysokości 1 330 457zł, w tym kwota na realizację złożonych wniosków: 1 249 743 zł.

– **„Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” – Moduł III** – program skierowany był do osób, które z powodu epidemii koronawirusa i zawieszenia działalności placówek zajmujących się rehabilitacją zawodową i społeczną w okresie od dnia 9 marca 2020 r. do 4 września 2020 r. utraciły możliwość korzystania z prowadzonych przez nie zajęć. Dofinansowanie kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych wynosiło maksymalnie 500 zł miesięcznie na jedną osobę niepełnosprawną przez okres 3 miesięcy, począwszy od marca 2020 r. Wnioskodawca zobowiązany był do wskazania konkretnego ośrodka, którego działalność została zawieszona w związku z zagrożeniem epidemicznym, uniemożliwiając korzystanie z rehabilitacji przez co najmniej 5 następujących po sobie dni roboczych. Na realizację zadania PFRON przyznał Powiatowi Grodzickiemu kwotę 240 362 zł. Złożonych zostało 212 wniosków, wsparciem objęto 104 wnioskodawców, którym wypłacono świadczenia pieniężne w kwocie 234 500 zł.

– **„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”** – program miał na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych. W roku 2020 Powiat Grodzicki otrzymał wsparcie z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Funduszu Solidarnościowego w wysokości 106 530 zł, wykorzystano 55 068,19 zł. W programie uczestniczyło 30 pełnoletnich osób niepełnosprawnych, ogółem wykorzystano 1 721 godzin asystenckich. W roku 2021 Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Funduszu Solidarnościowego przekazało Powiatowi Grodzickiemu kwotę 530 336,25 zł, wykorzystano 385 516,42 zł. Usługi przyznano 59 osobom niepełnosprawnym, w tym 44 osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 12 osobom z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz 3 dzieciom. Wykorzystano ogółem 8 957 godzin asystenckich.

W Milanówku znajduje się dom pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie – **Dom Opiekuńczo-Rehabilitacyjny** prowadzony przez Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej, z którym zawarto umowę na podstawie otwartego konkursu ofert. Każdego roku w Domu przebywa ponad 50 mieszkańców. Podopiecznym zapewnia się pełną opiekę, dba się

Dom Opiekuńczo-Rehabilitacyjny Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Milanówku.

również o ich potrzeby psychologiczne. Regularnie uczestniczą w organizowanych dla nich spotkaniach, zawodach i występach, które są okazją do nawiązania kontaktów z osobami spoza Domu. Działalność Domu Opiekuńczo-Rehabilitacyjnego jest finansowana z dotacji Wojewody, która w latach 2018-2021 wyniosła łącznie 5 264 252 zł.

Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej prowadzi także **Środowiskowy Dom Samopomocy w Podkowie Leśnej**, będący formą dziennego wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz zaburzeniami psychicznymi. Uczestnicy mogą brać udział w warsztatach: ceramicznych, rękodzielniczych, komputerowych, kulinarnych, zajęciach z psychologiem. Dom jest przygotowany dla 33 osób niepełnosprawnych intelektualnie. Jego funkcjonowanie jest finansowane z dotacji Wojewody, która w latach 2018-2021 wyniosła łącznie 2 928 221 zł.

Prace uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej „Malwa PLUS” w Grodzisku Mazowieckim.

o umiarkowanym i znacznym stopniu niepełnosprawności. Wysokość środków wydatkowanych na utrzymanie WTZ-ów w latach 2018-2021 wyniosła łącznie

Dofinansowaniem objęta jest także działalność dwóch **Warsztatów Terapii Zajęciowej**: Warsztatu Terapii Zajęciowej Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej przy Domu Rehabilitacyjno-Opiekuńczym w Milanówku oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „MALWA PLUS”. W warsztatach może uczestniczyć w sumie 70 uczestników

6 012 211 zł, w tym: środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 5 411 169 zł, środki własne Powiatu 601 542 zł.

W ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” zakupione zostały samochody przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych:

– w 2018 roku dziewięcioosobowy mikrobus marki Opel Vivaro dla Środowiskowego Domu Samopomocy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełno-

Samochód zakupiony do przewozu niepełnosprawnych uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Podkowie Leśnej.

sprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Podkowie Leśnej. Koszt zakupu wyniósł 132 840 zł, w tym: dofinansowanie z PFRON 65 780 zł, wkład KSN AW (pochodzący z darowizn) 67 060 zł;

– w 2019 roku ośmioosobowy mikrobus marki Opel Vivaro do przewozu niepełnosprawnych mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim. Koszt zakupu: 132 435 zł, w tym dofinansowanie z PFRON: 69 465 zł;

– w 2019 roku autobus marki IVECO THESI (liczba pasażerów 26+1) dostosowany do przewozu dwóch wózków jednocześnie, z wejściem przystosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnością, wyposażony w windę pasażerską do transportu osób na wózkach dla uczniów Zespołu Szkół Specjalnych im. Hipolita Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim. Koszt zakupu: 491 877 zł, w tym dofinansowanie z PFRON: 250 000 zł;

– w 2020 roku dziewięćosobowy mikrobus marki Renault Trafic, dla uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Milanówku. Koszt zakupu: 135 000 zł, w tym: dofinansowanie z PFRON: 81 000 zł, środki własne Powiatu Grodzkiego: 47 000 zł, środki własne KSN AW: 7 000 zł.

Przeprowadzono rewitalizację budynków użyteczności publicznej:

– wykonanie windy w Zespole Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim. W ramach dofinansowania z „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w 2018 roku dostosowano budynek szkoły do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez wykonanie windy w głównej

Samochód zakupiony do przewozu niepełnosprawnych mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim.

Autobus dla uczniów Zespołu Szkół Specjalnych im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim.

Winda w Zespole Szkół Technicznych i Licealnych nr 2 w Grodzisku Mazowieckim.

klatce schodowej. Wartość projektu: 214 045 zł, w tym dofinansowanie z PFRON: 50 214 zł, środki własne Powiatu: 163 831 zł;

Szyb dźwigowy zewnętrzny przy budynku Starostwa Powiatu Grodzkiego przy ul. Dalekiej 11A w Grodzisku Mazowieckim.

– wykonanie zewnętrznego dźwigu osobowego przystosowanego do transportu osób niepełnosprawnych przy budynku siedziby Starostwa Powiatu Grodzkiego przy ul. Dalekiej 11A w Grodzisku Mazowieckim – w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w 2020 roku wykonano szyb dźwigowy zewnętrzny, dostawiony do istniejącego budynku biurowego Starostwa Powiatu Grodzkiego wraz z instalacją windy umożliwiającej jednoczesny przewóz jednej osoby na wózku inwalidzkim wraz z opiekunem lub trzech osób nieporuszających się na wózku. Dźwig stanowi połączenie między kondygnacjami (przyziemie i poziom 0) oraz umożliwia bezpośredni dostęp z zewnątrz do hallu głównego budynku. Wartość projektu: 226 258 zł, w tym dofinansowanie z PFRON: 57 189 zł, środki własne Powiatu: 169 069 zł.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemożęcej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić odpowiedniej niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Budynek Domu Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym.

Mając na uwadze przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób starszych Powiat Grodziski prowadzi **Dom Pomocy Społecznej** w Izdebnie

Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, który ustala Starosta Grodziski i ogła-

sza w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do 31 marca każdego roku. Decyzję o skierowaniu do DPS-u i odpłatności wydaje ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby w dniu jej kierowania. Natomiast decyzję o umieszczeniu w domu, z upoważnienia Starosty Powiatu Grodzkiego, wydaje Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. W 2021 roku w Domu Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym oraz w filii w Grodzisku Mazowieckim przebywało łącznie 36 osób. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2021 roku został ustalony na 4 600 zł.

Filia Domu Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim.

Dom Pomocy Społecznej dysponuje łącznie 40 miejscami: 20 w Izdebnie Kościelnym (dla kobiet) oraz 20 w Grodzisku Mazowieckim (dla kobiet i mężczyzn). Wykwalifikowany personel świadczy całodobową opiekę pielęgniarzką. Dom zapewnia mieszkańcom opiekę lekarza rodzinnego raz w tygodniu, w razie potrzeby konsultacje lekarza psychiatry, a także dowóz samochodem do poradni specjalistycznych. Mieszkańcy korzystają z wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne. W celu zapewnienia swobody poruszania się usunięto bariery architektoniczne, pomieszczenia sanitarne dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych.

DPS w Izdebnie Kościelnym organizuje imprezy okolicznościowe, takie jak Dzień Babci i Dziadka, Tłusty Czwartek, Dzień Matki, urodziny mieszkańców, Jesień z Rodziną, Mikołajki. Działania te dają seniorom poczucie, że nie są wyłączeni z życia społecznego oraz umożliwiają im integrację z otoczeniem. Niestety w związku z pandemią wirusa SARS-CoV-2 w latach 2020-2021, aby chronić zdrowie pensjonariuszy oraz zapobiec rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19, nie były organizowane spotkania integracyjne, a imprezy okolicznościowe odbywały się w małym gronie wyłącznie dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej.

Przeciwdziałanie bezrobociu

Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim, będący jednostką orga-

Powiatowy Urząd Pracy.

nizacyjną Powiatu Grodziskiego, podejmuje liczne działania mające na celu promocję zatrudnienia, zapobieganie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu, wyrównanie szans rozwoju zawodowego oraz wsparcie lokalnego rynku pracy. Należy do nich świadczenie usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla bezrobotnych i pracodawców, a także organizowanie i finansowanie szkoleń.

Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim w latach 2018-2021 realizował dwa projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego:

- „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie grodziskim”
- wsparcie udzielane jest osobom do 30. roku życia pozostającym bez pracy w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Na realizację zadania w latach 2018-2021 poniesiono wydatki w łącznej kwocie 5 030 182 zł.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby uczestników przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj wsparcia	Liczba uczestników				RAZEM
	2018	2019	2020	2021	
Staże	53	34	26	22	135
Szkolenia	31	27	8	19	85
Prace interwencyjne	22	16	3	18	59
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	21	17	15	12	65
Instrumenty dofinansowania COVID-19 (art. 15zzb, art. 15zyc)	–	–	294	60	354
RAZEM:	127	94	346	131	698

*Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie grodziskim
– liczba uczestników w latach 2018-2021.*

– „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie grodziskim” – projekt przeznaczony jest dla osób powyżej 30. roku życia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego. W latach 2018-2021 na realizację zadania przeznaczono łącznie 4 034 611 zł. Szczegółowe informacje dotyczące liczby uczestników przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj wsparcia	Liczba uczestników				RAZEM
	2018	2019	2020	2021	
Staże	12	17	9	8	46
Szkolenia	24	32	20	28	104
Prace interwencyjne	16	15	10	13	54
Wyposażenie stanowiska pracy	6	6	5	4	21
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	12	12	21	15	60
Instrumenty dofinansowania COVID-19 (art. 15zzb, art. 15zyc)	–	–	182	–	182
RAZEM:	70	82	247	68	467

Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie grodziskim – liczba uczestników w latach 2018-2021.

Powiatowy Urząd Pracy prowadzi działania mające na celu promowanie samozatrudnienia. W ramach zadania co roku osoby bezrobotne otrzymują jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. W latach 2018-2020 z pomocy skorzystały łącznie 132 osoby bezrobotne, poniesione wydatki ogółem: 2 750 184 zł, w tym: środki z Funduszu Pracy: 522 873 zł, dodatkowe środki z rezerwy Funduszu Pracy „Mazowsze 2018”: 146 398 zł, środki z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój: 1 112 479zł, środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego: 968 434 zł.

W roku 2021 złożono ogółem 121 wniosków o udzielenie dotacji, w tym: 67 wniosków rozpatrzono pozytywnie, 51 wniosków negatywnie, 1 wniosek odrzucono oraz wpłynęły 2 rezygnacje na złożone wnioski. Na wsparcie samozatrudnienia

wydatkowano kwotę 1 618 477,04 zł, w tym: Fundusz Pracy: 765 761,50 zł, Europejski Fundusz Społeczny: 852 685,54 zł, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój: 469 560,44 zł, Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego: 383 125,10 zł.

Grodzkie Targi Pracy.

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy podejmuje różnego rodzaju działania promocyjne:

- prowadzenie strony internetowej urzędu;
- organizacja Targów Pracy (w latach 2020-2021 nie odbywały się z powodu pandemii koronawirusa);
- informacje w mediach, w tym: wywiady w lokalnych rozgłośniach radiowych (Radio Bogoria, Radio Niepokalanów), wywiady w lokalnych czasopismach (Grodzkie

Pismo Społeczno-Kulturalne BOGORIA, Obiektywna Gazeta Mazowska Zachodniego), a także wywiad dla Telewizji Polskiej TVP3;

- udział pracowników PUP w szkoleniach (w tym szkoleniach on-line), seminariach i konferencjach.

Dobra sytuacja gospodarcza, duże zapotrzebowanie na pracowników, jak również realizacja poszczególnych działań przez Powiatowy Urząd Pracy sprawiły, że poziom bezrobocia w Powiecie Grodziskim w latach 2018-2019 sukcesywnie spadał, osiągając na koniec 2019 roku poziom 2,3%.

Niestety od marca 2020 roku, kiedy to rozpoczęła się pandemia COVID-19, liczba zarejestrowanych bezrobotnych zaczęła wzrastać, a stopa bezrobocia na koniec 2020 roku osiągnęła poziom 3,9%.

Rok 2020 był zupełnie inny niż lata poprzednie, w których działania Urzędu były głównie skierowane do osób bezrobotnych. Był to czas pandemii COVID-19 i pomocy przedsiębiorcom w ratowaniu miejsc pracy w ramach Tarczy Antykryzysowej. Postawione Urzędowi Pracy zadanie było niestandardowe, w niespotykanej dotąd skali. Wymagało dobrej organizacji, ogromnego wkładu pracy oraz zaangażowania wszystkich pracowników, poznawania nowych, zmieniających się przepisów wprowadzanych przez Rząd nowelizowanej Tarczy Antykryzysowej. Do Urzędu od kwietnia do końca grudnia 2020 roku wpłynęło 7 621 wniosków wymagających rozpatrzenia od przedsiębiorców na wsparcie finansowe. Wydatkowano na ten cel kwotę 39 249 962 zł.

W roku 2021 poziom bezrobocia w Powiecie Grodziskim zaczął spadać i na koniec roku wyniósł 3,4%. Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim w 2021

roku dalej realizował instrumenty wsparcia dla przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, których celem było ograniczenie negatywnych skutków wprowadzenia stanu epidemii i związanych z tym obostrzeń. W 2021 roku wpłynęło łącznie 2 091 wniosków na wsparcie finansowe. Przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe mogli otrzymać:

- niskoprocentowaną pożyczkę (mikroprzedsiębiorcy i organizacje pozarządowe),
- dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (przedsiębiorcy samozatrudnieni),
- dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenie społeczne (mikroprzedsiębiorcy, mali i średni przedsiębiorcy),
- dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz składek na ubezpieczenie społeczne (kościelne osoby prawne),
- dotację na pokrycie bieżących kosztów działalności gospodarczej (mikroprzedsiębiorcy i mali przedsiębiorcy).

Łącznie na ten cel przeznaczono kwotę 9 530 675 zł.

Nieodpłatna pomoc prawna

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie.

Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku i która złoży stosowne oświadczenie.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej prowadzenie połowy punktów powierza się organizacjom pozarządowym, drugą połowę prowadzi natomiast Powiat na podstawie porozumień podpisanych z Okręgową Radą Adwokacką oraz Radą Okręgową Izby Radców Prawnych.

Od 2018 r. na terenie powiatu działają 3 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej: w Grodzisku Mazowieckim, w Milanówku oraz w Żabiej Woli, a także jeden punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Grodzisku Mazowieckim. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej oraz punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Grodzisku Mazowieckim prowadzony jest przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego wyłonione w trakcie konkursu ogłaszanego co roku przez Zarząd Powiatu Grodziskiego. W roku 2018 zadanie to realizowała

Fundacja Instytut Aktywizacji Regionów, w 2019 roku – Fundacja Honeste Vivere, w 2020 roku punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadziła Fundacja Togatus Pro Bono, punkt nieodpłatnego poradnictwa prawnego Fundacja Młodzi Ludziom, a w roku 2021 zadanie prowadzenia obu punktów realizowała Fundacja Togatus Pro Bono.

W związku z trwającą pandemią COVID-19 i wprowadzanymi obostrzeniami od 16 marca 2020 roku do 31 lipca 2021 roku porady prawne i z zakresu poradnictwa obywatelskiego udzielane były za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Stacjonarne udzielanie porad zostało wznowione 1 sierpnia 2021 roku.

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- poinformowanie osoby fizycznej o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowno-administracyjnym;
- wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego;
- sporządzenie projektu pisma w zakresie niezbędnym do udzielenia pomocy, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowno-administracyjnym;
- nieodpłatną mediację;
- sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowno-administracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje:

- działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje również nieodpłatną mediację.

W 2018 roku udzielono w sumie 1208 porad, w roku 2019-1247, w 2020 roku – 857 porad, w 2021 roku natomiast łącznie udzielono 894 porad prawnych i z zakresu poradnictwa obywatelskiego.

Na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego przyznawana jest dotacja Wojewody Mazowiec-

kiego. Łącznie w latach 2018-2021 na ten cel wykorzystano dotację w wysokości 1 025 797,85 zł.

Organizacjom pozarządowym prowadzącym punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego powierza się także zadania z zakresu edukacji prawnej poprzez prowadzenie otwartych wykładów dla uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Grodziski. Na zajęciach poruszane są między innymi tematy dotyczące cyberprzemocy, odpowiedzialności karanej i cywilnej. Młodzież może się dowiedzieć, gdzie szukać informacji w rozwiązywaniu problemów. W latach 2018-2019 wykłady odbywały się stacjonarnie w każdej ze szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Grodziski, w latach 2020-2021 natomiast w związku z trwającą pandemią koronawirusa połowa wykładów była prowadzona w trybie zdalnym, połowa odbyła się stacjonarnie.

Wykład dla uczniów zorganizowany w ramach zadania z zakresu edukacji prawnej.

W ramach edukacji prawnej przygotowano także informatory, biuletyny i poradniki w postaci papierowej i elektronicznej. Są one zamieszczane na stronie BIP Powiatu Grodzkiego w zakładce „Nieodpłatna pomoc prawna”.

Ochrona praw konsumenta

Zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów wykonuje **Powiatowy Rzecznik Konsumentów**, zatrudniony na umowę o pracę w wymiarze czasu pracy ½ etatu.

Do zadań rzecznika konsumentów należy:

1. zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów; działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym;
2. składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów;
3. występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów;
4. współdziałanie z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi;

5. podejmowanie działań wynikających z:

- ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym,
- ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym,
- art. 42 ust. 5 u.o.k.k. w zw. z art. 63 Kodeksu postępowania cywilnego (przedstawianie sądowi istotnego poglądu dla sprawy).

W latach 2018-2021 w ramach realizacji zadania związanego z zapewnieniem bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Grodzisku Mazowieckim udzielił 2 152 bezpłatnych porad ustnych oraz 155 informacji i porad pisemnych. Rzecznik występował także pisemnie do przedsiębiorców w 160 sprawach.

Powiatowy Rzecznik Konsumentów podejmował działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym w zakresie dostępnych kanałów komunikacji. Przy okazji udzielania porad i w ramach działalności edukacyjnej pośredniej, czyli nieskierowanej na rozwiązanie konkretnego problemu konsumenta, udostępniał konsumentom materiały edukacyjne (ulotki, poradniki i broszury konsumenckie) w wersji elektronicznej i papierowej. Na stronie Powiatu Grodziskiego: www.powiat-grodziski.pl zamieszczano artykuły informacyjne Rzecznika o tematyce konsumenckiej.

W grudniu 2020 roku przeprowadzono w formie zdalnej spotkanie edukacyjne online (pod nazwą „Świadomy senior – bezpieczny konsument”) Prezesa Oddziału Federacji Konsumentów w Warszawie i Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Grodzisku Mazowieckim z konsumentami Powiatu Grodziskiego.

30 listopada 2021 r. Rzecznik udzielił wywiadu w Radiu Bogoria, którego tematem były umowy zawierane na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa.

Pismem skierowanym w dniu 15 stycznia 2018 roku do władarzy miast i gmin położonych na terenie Powiatu Grodziskiego Rzecznik zwrócił się z prośbą o wsparcie w walce z nieuczciwymi praktykami rynkowymi, jakich dopuszczają się nieuczciwi przedsiębiorcy wobec mieszkających na terenie powiatu konsumentów – seniorów. Rzecznik prosił o rozpowszechnienie wśród zarządzających na terenie danej gminy czy miasta jednostkami, na przykład: domami/ośrodkami kultury, świetlicami, bibliotekami czy jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej, informacji o zachowaniu szczególnej ostrożności podczas udostępniania pomieszczeń na wydarzenia, które mogą mieć charakter handlowy. Dzięki tej formie działania prewencyjnego Rzecznik nie odnotował w 2018 roku przypadków udostępniania wskazanych wyżej pomieszczeń przedsiębiorcom w celu organizacji prezentacji mających faktycznie cel handlowy.

Rzecznik pomaga konsumentom w redagowaniu i sporządzaniu projektów pism procesowych czy wniosków o podjęcie interwencji przez uprawnione do posaż-

dowego rozpatrzenia sprawy instytucje, wstępnie nakreśla sytuację procesową konsumentów w sprawie. Zakres i forma pomocy udzielanej konsumentom są zróżnicowane – dostosowane do charakteru i okoliczności konkretnej sprawy.

Poza tym na bieżąco zawiadamia o podejrzeniu naruszenia zbiorowych interesów konsumentów i sygnalizowała problemy dotyczące ochrony konsumentów. Współpraca z innymi instytucjami ochrony konsumentów polega na wzajemnym przekazywaniu informacji o niekorzystnych dla konsumentów zjawiskach i praktykach rynkowych, wymianie poglądów i doświadczeń w zakresie jednolitej interpretacji przepisów prawa.

Bezpieczeństwo

Zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpowodziowa należą do zadań własnych Powiatu. Za bezpieczeństwo na terenie Powiatu Grodzkiego odpowiadają następujące służby:

- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Grodzisku Mazowieckim,
- Komenda Powiatowa Policji w Grodzisku Mazowieckim,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Grodzisku Mazowieckim,
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Grodzisku Mazowieckim

Działania straży pożarnej podczas ćwiczeń obronnych BOGORIA 2018.

Podstawowym zadaniem Państwowej Straży Pożarnej jest przeciwdziałanie pożarom, klęskom żywiołowym i innym miejscowym zagrożeniom. Realizowane jest ono poprzez zapobieganie ich powstawania i rozprzestrzeniania się, zapewnianie sił i środków do zwalczania pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń oraz prowadzenie działań ratowniczych. Podstawowymi działaniami w ramach realizacji

działalności zapobiegawczej są przeprowadzane czynności kontrolno-rozpoznawcze.

W latach 2018-2021 liczba zdarzeń wymagających interwencji Państwowej Straży Pożarnej wynosiła od 1 247 w 2021 roku do 1 427 w roku 2020, średnio w latach 2018-2021 było ich 1 362 rocznie. W omawianym okresie miały miejsce 1 504 pożary, z czego zdecydowaną większość stanowiły pożary małe. Zdarza się,

że straż pożarna jest wzywana do fałszywych alarmów, większość z tych wezwań jest jednak podejmowana w dobrej wierze, alarmy złośliwe stanowią nieznaczny procent.

Strażacy wzywani są nie tylko do pożarów, również do miejscowych zagrożeń, takich jak interwencje związane z silnym wiatrem czy opadami deszczu, wypadki drogowe, wsparcie działań pogotowia ratunkowego, a także zagrożenia chemiczne, w tym zdarzenia związane z emisją tlenku węgla. Średnio rocznie w latach 2018-2021 miało miejsce ponad 870 takich interwencji.

W 2021 roku na potrzeby Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Grodzisku Mazowieckim Powiat Grodziski dokonał wpłaty w wysokości 250 000 zł na Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej z przeznaczeniem na zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego. Ponadto za kwotę 30 000 zł zakupiono nożyce hydrauliczne dla Komendy PSP w Grodzisku Mazowieckim.

Komenda Powiatowa Policji w Grodzisku Mazowieckim

Budynek Komendy Powiatowej Policji w Grodzisku Mazowieckim.

Zadaniem Policji jest ochrona bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Na terenie podległym Komendzie Powiatowej Policji w Grodzisku Mazowieckim odnotowuje się około 15 000 zdarzeń rocznie. Grodziska Komenda Powiatowa co roku wykazuje wysokie wskaźniki wykrywalności przestępczości, co pokazuje poniższa tabela.

Przestępstwo	Wykrywalność w danym roku			
	2018	2019	2020	2021
Przestępczość ogólna	72,5%	71%	69,9%	67,9%
Przestępczość kryminalna	67,5%	65%	60,2%	60,4%
Bójki i pobicia	83,3%	85,7%	100%	100%
Przestępczość narkotykowa	98,1%	97,6%	97,4%	98,8%

Wskaźniki wykrywalności przestępczości Komendy Powiatowej Policji w Grodzisku Mazowieckim w latach 2018-2021.

W związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 w latach 2020-2021 policjanci Komendy Powiatowej Policji w Grodzisku Mazowieckim zaczęli realizować dodatkowe obowiązki służbowe polegające na kontroli osób przebywających na kwarantannie.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Grodzisku Mazowieckim

Państwowa Inspekcja Sanitarna wypełnia zadania z zakresu zdrowia publicznego, określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Obchody 100-lecia powstania pierwszych służb sanitarnych w Polsce w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grodzisku Mazowieckim.

W ramach prowadzonej działalności inspekcja sanitarna w Powiecie Grodziskim sprawuje nadzór bieżący nad warunkami higieny środowiska, higieny w zakładach pracy oraz higieny procesów nauczania i wychowania. Prowadzi nadzór nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, a także warunkami, jakie powinien spełniać personel medyczny i pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Ponadto realizuje zadania w zakresie

oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz monitorowania zatruc środków zastępczymi.

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest bieżący nadzór nad chorobami zakaźnymi.

Od roku 2020 Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grodzisku Mazowieckim w związku z panującą na świecie sytuacją epidemiologiczną podejmowała działania przeciwepidemiczne zmierzające do utrzymania na terenie Powiatu Grodziskiego bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego. Na podstawie zgłoszeń dokonywanych do PSE przez podmioty lecznicze prowadzono analizę sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych. Podejmowano działania zmierzające do przygotowania zarówno pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grodzisku Mazowieckim, jak i służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w Powiecie Grodziskim do wzrostu liczby przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz dokonano przeglądu i aktualizacji obowiązujących procedur. Prowadzono również szeroką działalność informacyjną skierowaną do placówek medycznych, szkół, przedsiębiorców oraz mieszkańców

powiatu. Na bieżąco przekazywano komunikaty, obowiązujące akty prawne w zakresie zwalczania koronawirusa, a także przekazywane przez Ministerstwo Zdrowia i Główny Inspektorat Sanitarny informacje, wytyczne i zalecenia dla poszczególnych podmiotów w zakresie ich działań. Ponadto prowadzono systematyczne szkolenia pracowników w zakresie: znajomości objawów chorobowych, dróg szerzenia się zachorowań oraz metod zapobiegania i zwalczania i postępowania z osobami podejrzanymi o zakażenie lub chorymi, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zaleceniami i wytycznymi. Monitorowano także sytuację epidemiologiczną związaną z wystąpieniem ognisk epidemicznych spowodowanych zakażeniem SARS-CoV-2, takich jak domy rodzinne, duże zakłady pracy, domy opieki, placówki szkolno-wychowawcze, żłobki, przedszkola oraz Szpital Zachodni w Grodzisku Mazowieckim. Niezwłocznie po otrzymaniu zgłoszenia dotyczącego wzrostu liczby zakażeń wirusem SARS-CoV-2 wdrażano procedurę mającą na celu ograniczenie transmisji wirusa oraz przeprowadzano kompleksowe wywiady z osobami zakażonymi. Podczas poszukiwania przyczyn wzrostu liczby zakażeń dokonywano przeglądu i analizy obowiązujących procedur przeciwepidemicznych wdrożonych przez jednostki oraz weryfikowano postępowanie ze środkami ochrony osobistej.

Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego

Do zadań organów nadzoru budowlanego należą:

- kontrola przestrzegania i stosowania przepisów prawa budowlanego,
- kontrola działania organów administracji architektoniczno-budowlanej,
- badanie przyczyn powstania katastrof budowlanych, współdziałanie z organami kontroli państwowej.

Kompetencje organu nadzoru budowlanego, jakim jest Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, sprowadzają się w zasadzie do działań z zakresu inspekcji i kontroli tak w zakresie prawidłowości przebiegu procesu budowlanego, jak i utrzymania obiektów budowlanych.

Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w ramach zadań i kompetencji wszczyna postępowania administracyjne w sprawie stanu technicznego obiektów budowlanych. Przeprowadza kontrole budynków i obiektów budowlanych, w tym obiektów nowo wybudowanych, a także kontrole utrzymania budynków i obiektów budowlanych. Łącznie w latach 2018-2021 odbyło się 1 831 kontroli.

W 2019 roku miało miejsce jedno zdarzenie zakwalifikowane jako katastrofa budowlana. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego prowadził postępowanie administracyjne dotyczące zniszczenia pawilonu handlowego przy ul. Sienkiewicza w Grodzisku Mazowieckim, powstałego w wyniku robót rozbiórkowych budynku mieszkalno-usługowego.

PINB w Powiecie Grodziskim wydaje także decyzje nakazowe w sprawie wyłączenia z użytkowania oraz opróżnienia budynków mieszkalnych (w 2018 roku – 2).

W ramach szczególnej dbałości o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży uprawnieni pracownicy inspektoratu przeprowadzają również kontrole obiektów oświatowych zlokalizowanych na terenie powiatu grodzkiego.

W celu doraźnej likwidacji zdarzeń losowych oraz udziału w pracach komisji dot. katastrof budowlanych dwóch uprawnionych inspektorów nadzoru budowlanego pełni całodobowy dyżur telefoniczny i pozostaje w stałej współpracy z policją, strażą pożarną oraz jednostkami samorządu terytorialnego. PINB jest stałym członkiem Powiatowej Komisji ds. Bezpieczeństwa.

Ochrona środowiska

Zadania z zakresu ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej w Powiecie Grodziskim wykonuje **Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Gospodarki Wodnej**. Prowadzi postępowania administracyjne na wniosek zainteresowanych osób fizycznych oraz podmiotów gospodarczych. Zadania realizowane są sukcesywnie, w miarę potrzeb wynikających z wpływających do wydziału podań.

Prowadzone działania stanowią element realizacji przyjętego „**Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodzkiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024**”. Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w powiecie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony, a oceny efektów realizacji Programu, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo co 2 lata.

Ochrona środowiska w Powiecie Grodziskim jest prowadzona poprzez działania o charakterze ekologiczno-edukacyjnym, takie jak: turniej wiedzy pożarniczej młodzieżowych drużyn pożarniczych, konkurs ekologiczny „Babie lato”, prelekcje (m.in. „Wpływ zanieczyszczenia środowiska na florę i faunę jeziora”, „Wpływ człowieka na środowisko naturalne”), spotkania z zakresu zasad właściwej opieki nad zwierzętami domowymi (postępowanie, obowiązki), Sławkowe zawody o Puchar Starosty Grodzkiego. W latach 2020-2021 z powodu

Sławkowe zawody o Puchar Starosty Grodzkiego.

trwającej pandemii wirusa SARS-CoV-2 oraz obowiązujących obostrzeń sanitarnych wiele z podejmowanych działań ekologicznych nie mogło się odbyć.

Działania mające na celu ochronę środowiska to również realizowane przez Powiat Grodziski inwestycje mające na celu termomodernizację budynków:

- termomodernizacja budynku w Zespole Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim (koszt: 1 400 000 zł),
- ocieplenie dachu (koszt: 252 023,30 zł) oraz wymiana grzejników (koszt: 6 334,50 zł) w Zespole Szkół Technicznych i Licealnych Nr 2 w Grodzisku Mazowieckim,
- remont systemu grzewczego (8 659,20 zł), ocieplenie elewacji budynku (koszt: 150 000 zł) oraz dachu (ok. 190 000 zł) w Zespole Szkół nr 2 im. gen. Józefa Bema w Milanówku.

Innym działaniem podejmowanym przez Powiat Grodziski na rzecz poprawy stanu środowiska jest wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej realizowane m.in. poprzez montaż paneli fotowoltaicznych w Zespole Szkół nr 1 w Milanówku (koszt inwestycji: ok. 130 000 zł).

Jednym z zadań Powiatu Grodziskiego jest **sporządzanie uproszczonych planów urzędzenia lasu** i inwentaryzacji stanu lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz nadzór nad gospodarką leśną.

Plan urzędzenia lasu jest dokumentem planistycznym z zakresu gospodarki leśnej, opracowywanym dla danego obiektu, zawierającym opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej, a także wytyczne do prowadzenia przez Starostę właściwego nadzoru nad lasami stanowiącymi własność osób fizycznych i wspólnot gruntowych.

Powierzchnia lasów objętych nadzorem wynosi łącznie 1 744 ha, w tym: miasto Grodzisk Mazowiecki 24 ha, gmina Grodzisk Mazowiecki 418 ha, gmina Baranów 15 ha, gmina Jaktorów 319 ha, gmina Żabia Wola 863 ha, miasto Milanówek 68 ha, miasto Podkowa Leśna 37 ha.

Nadzór nad gospodarką leśną co roku przeprowadzany jest na podstawie Uproszczonych Planów Urzędzenia Lasu opracowanych dla działek leśnych, zlokalizowanych na terenie powiatu, nie będących własnością Skarbu Państwa.

Powiat Grodziski współpracuje również ze **spółkami wodnymi** działającymi na terenie powiatu, udzielając im co roku dotacji celowych na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych. Dotacja ta wynosiła: w roku 2018 – 40 000 zł, w roku 2019 – 75 000 zł, a w latach 2020-2021 po 80 000 zł. Zadaniem spółek jest utrzymanie wód i urządzeń wodnych: koszenie rowów melioracyjnych, naprawy urządzeń drenarskich, oczyszczanie rurociągów drenarskich czy konserwacja rowów odwadniających. Ponadto przeprowadzane są różnego rodzaju inwestycje, takie jak renowacja urządzeń wodnych w obrębie pasa drogi powiatowej i rowu melioracyjnego w Chlebni.

Kultura i promocja Powiatu

Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku

Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku.

Muzeum jest największą instytucją kulturalną w Powiecie Grodziskim. Na ekspozycję stałą składają się wiernie zachowane wnętrza dworu, kolekcja dzieł sztuki czy otaczający dom park oraz cenne archiwa udostępniane badaczom kultury. Co roku organizowanych jest wiele koncertów, wystaw, prelekcji, a także wydarzeń o charakterze cyklicznym, takich jak „Dialog Dwoch Kultur”, „Wiosna Poetycka w Stawisku”, Festiwal Muzyczne Konfrontacje, Noc Muzeów, Festiwal „Otwarte Ogrody” czy Konkurs Recytatorski im. Jarosława Iwaszkiewicza.

XIX Festiwal Muzyczne Konfrontacje.

Wystawa „Stulecie grupy Skamander” w Stawisku.

W 2018 roku z okazji stulecia grupy Skamander wydano katalog oraz zorganizowano wystawę przypominającą twórczość skamandrytów i ich powiązanie z domem Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów.

Zakupiono również sprzęt dla muzeum: projektor, laptop, ekran, 6 nowych gablot z oświetleniem, zaś w 10 gablotach oświetlenie wymieniono na nowe.

Całkowita wartość projektu wyniosła 44 000 zł (dofinansowanie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego: 32 000 zł, środki własne Powiatu: 12 000 zł).

Co roku Powiat Grodziski przeznaczają środki z budżetu na utrzymanie Muzeum. Na prace wykonywane na terenie parku, takie jak pielęgnacja i wycinka drzew, udrożnienie i oczyszczenie alej parkowych czy różnego rodzaju prace porządkowo-pielęgnacyjne, wydatkowano: w 2018 r. – 28 996 zł, w 2019 r. – 28 504 zł. Ponadto przeprowadzane są remonty, naprawy i obowiązkowe przeglądy, na które wydano: w 2018 r. – 13 297 zł, w 2019 r. – 88 503,25 zł.

Park w Stawisku.

Ze względu na pandemię COVID-19, przez większość 2020 roku Muzeum było zamknięte dla zwiedzających i uczestników spotkań kulturalnych. Okres pandemii i zamknięcia Muzeum nie wpłynął zasadniczo na ograniczenie liczby wydarzeń kulturalnych. Znacząca ich część odbyła się w formie online. Wydarzenia zostały zarejestrowane w postaci filmów w jakości HD, umieszczonych w następujących miejscach: kanał YouTube Muzeum, strona

www.stawisko.pl oraz fanpage Muzeum na Facebooku.

W czasie zamknięcia skoncentrowano się na pracach remontowych. W 2020 roku wydatkowano kwotę 158 697,18 zł na remonty, naprawy i obowiązkowe przeglądy. Ponadto za kwotę 11 600 zł wykonano prace pielęgnacyjne na terenie parku.

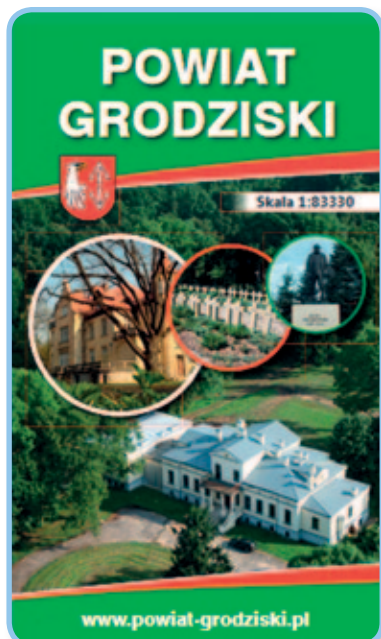
W sumie w latach 2018-2021 na działalność bieżącą i utrzymanie Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaskiewiczów w Stawisku Powiat Grodziski przeznaczył kwotę 3 682 000 zł.

Publikacje

W celu dotarcia z przekazem do mieszkańców, Powiat Grodziski współpracuje z lokalnymi mediami. W prasie – gazecie WPR, Przeglądzie Regionalnym oraz Expressie Mazowsza – cyklicznie raz w miesiącu publikowane są artykuły dotyczące bieżących wydarzeń, informacje istotne dla mieszkańców czy relacje z imprez organizowanych przez Powiat i jego jednostki. Powiat współpracuje również z rozgłośniami radiowymi – Radiem Bogoria oraz Radiem Niepokalanów. W audycjach podejmowane są tematy dotyczące działania Powiatu i jego jednostek, przeprowadzane wywiady, mieszkańcy są również informowani o aktualnych imprezach i wydarzeniach. Koszt współpracy z mediami wynosi około 70 000 zł rocznie.

Okladka publikacji „Podsumowanie kadencji Powiatu Grodzkiego 2014-2018”.

Składana mapa z informatorem – okładka.

Starostwo Powiatu Grodzkiego przygotowuje także własne wydawnictwa. W 2018 roku wydano publikację pt. „**Podsumowania kadencji Powiatu Grodzkiego 2014-2018**”, koszt wydania: 15 225 zł.

W 2019 roku natomiast wydana została składowa mapa z informatorem w nakładzie 500 egzemplarzy, stanowiąca jeden z elementów „**Zestawu Turysty**” (torba, notatnik, długopis i ołówek). Koszt wydania: 6 303,30 zł.

Imprezy powiatowe

„Małe Siemionalia”.

Uczestnicy biegu „Dycha Strażacka”.

Imprezy organizowane w ramach Powiatowego Kalendarza Imprez cieszą się niezmiennie dużą popularnością. Co roku w imprezach udział bierze ok. 18 000 osób, w tym ok. 11 500 dzieci i młodzieży. Imprezy realizowane są przez organizacje pozarządowe oraz szkoły i placówki oświatowe.

W 2018 roku za kwotę 313 000 zł zrealizowano łącznie 94 imprezy kulturalne, sportowe i o charakterze ekologicznym.

W 2019 roku również zorganizowano 94 imprezy różnego typu, a na realizację Kalendarza Imprez wykorzystano kwotę 453 671 zł.

W 2020 roku ze względu na pandemię COVID-19 większość zaplanowanych wydarzeń nie zostało zrealizowanych. Udało się zrealizować ok. 40% zaplanowanych imprez. Na realizację Kalendarza Imprez w 2020 roku wykorzystano ponad 100 000 zł.

W 2021 roku, podobnie jak w roku poprzednim, z powodu trwającej pandemii koronawirusa wiele zaplanowanych wydarzeń zostało odwołanych. Odbyły się 54 imprezy (na 99 zaplanowanych), na które wydatkowano kwotę 199 605,96 zł.

Podnoszenie jakości usług świadczonych przez Starostwo Powiatu Grodziskiego

Starostwo Powiatu Grodziskiego nieustannie wprowadza nowe rozwiązania oraz udoskonala te już istniejące, tak aby obsługa interesantów była jak najbardziej efektywna.

System zarządzania jakością ISO 9001 – 2015

Starostwo Powiatu Grodziskiego działa w oparciu o System Zarządzania Jakością. Najważniejszymi celami wynikającymi z Polityki Jakości są spełnienie oczekiwań

mieszkańców w związku z realizacją zadań publicznych, wprowadzenie nowoczesnych metod zarządzania skierowanych na sprawną i kompetentną obsługę oraz życzliwe traktowanie klientów Starostwa.

bsi.

Certyfikat Rejestracji

SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ - ISO 9001:2015

Niniejszym stwierdzam, że:

Starostwo Powiatu Grodzkiego
ul. Daleka 11a
Grodzisk Mazowiecki
05-825
Polska

Uzyskało Certyfikat Nr:

FS 511307

i działa w oparciu o System Zarządzania Jakością zgodny z wymaganiami ISO 9001:2015 w zakresie:

Realizacja zadań i usług publicznych samorządu powiatowego.

W imieniu BSI:

Javier Castells, Branch Manager Italy & Spain

Data rejestracji: 2006-10-27

Ostatnie wydanie: 2022-02-16

Data wejścia w życie: 2022-01-11

Ważny do: 2024-08-28

Strona: 1 z 1

...making excellence a habit.™

Niniejszy certyfikat został wystawiony elektronicznie. Jest własnością BSI i podlega warunkom kontraktu. Autentyczność certyfikatu elektronicznego może zostać potwierdzona [online](https://www.bsi-global.com/ClientDirectory). Wersje drukowane certyfikatu mogą zostać zweryfikowane na www.bsi-global.com/ClientDirectory bądź pod numerem telefonu +48 22 209 01 01.

Informacje i kontakt: BSI Group Italia srl, via Fara 35, Milano, Italy, phone: +39 02 6679091
Członek BSI Group.

Certyfikat ISO 9001:2015 przyznany Starostwu Powiatu Grodzkiego.

W dniach 10-11 kwietnia 2018 roku w Starostwie Powiatu Grodzkiego odbył się audyt przeprowadzony przez jednostkę certyfikującą BSI Group Polska Sp. z o.o., który zakończył się rekomendacją o przyznanie certyfikatu zgodnie z nową normą ISO 9001:2015. Od 29 sierpnia 2018 roku Starostwo Powiatu Grodzkiego przeszło na nową normę. Koszt rocznego utrzymania i przejścia na nową normę wyniósł 7 882 zł (budżet Powiatu).

Co roku dwukrotnie odbywają się audyty sprawdzające. 2 sierpnia 2021 roku miał miejsce audyt recertyfikujący, zakończony rekomendacją o przyznanie certyfikatu zgodnie z normą ISO 9001:2015. Certyfikat wszedł w życie 29 sierpnia 2021 roku i jest ważny do 28 sierpnia 2024 roku. W latach 2019-2021 koszty utrzymania wyniosły łącznie 19 215,84 zł.

Regionalne partnerstwo samorządów Mazowsza dla aktywizacji społeczeństwa informatycznego w zakresie e-administracji i geoinformacji (ASI)

Projekt realizowany jest w ramach partnerstwa Województwa Mazowieckiego z gminami i powiatami Mazowsza, jego okres realizacji to lata 2016-2022.

Projekt wynika m.in. ze Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r. – Innowacyjne Mazowsze, która określa długookresowe procesy rozwojowe w regionie, wskazując właściwe dla regionu rozwiązania i działania, mające przygotować gospodarkę i społeczeństwo do potrzeb i wyzwań przyszłości. Wynika również z Inteligentnych Specjalizacji Mazowsza, czyli obszarów o największych możliwościach rozwojowych, które zostały zidentyfikowane na podstawie diagnozy potencjału naukowego, gospodarczego oraz społecznego i które wskazują między innymi jako technologie wiodące, technologie informacyjno-komunikacyjne.

Projekt ma istotne znaczenie dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego i wypracowania regionalnego modelu elektronicznej administracji w województwie mazowieckim, dlatego jego realizacja popierana jest przez Konwent Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Województwa Mazowieckiego oraz Konwent Powiatów Województwa Mazowieckiego. Zgodnie z projektem system e-Urząd ma zostać rozbudowany o nowe funkcje. Zwiększy się także liczba e-usług udostępnionych drogą elektroniczną oraz nastąpi cyfryzacja baz danych wchodzących w skład państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Rozwój cyfryzacji wiąże się z zakupem sprzętu komputerowego oraz oprogramowania.

Całkowita wartość projektu w Powiecie Grodziskim wynosi 1 209 069 zł, w tym dofinansowanie (RPO WM): 967 255 zł, środki Powiatu: 241 814 zł

Szkolenia dla urzędników Starostwa

Pracownicy Starostwa Powiatu Grodzkiego na bieżąco podnoszą swoje kwalifikacje i umiejętności poprzez udział w szkoleniach. Na każde półrocze opracowywany jest plan szkoleń pracowników. Przy opracowywaniu planu szkoleń brane są

pod uwagę m.in. zmiany w przepisach prawa i rotacja pracowników. Przy wyborze ofert szkoleń natomiast pracownicy kierują się zarówno tematyką, jak i bliskością miejsca szkolenia. W latach 2020-2021 z powodu trwającej pandemii SARS-CoV-2 odbyło się mniej szkoleń niż w latach ubiegłych, a znaczna ich część została zrealizowana w formie on-line.

W latach 2018-2021 odbyły się łącznie 403 szkolenia, na które przeznaczono kwotę 182 375 zł.

Informatyzacja

Starostwo nieustannie rozbudowuje i modernizuje swoją sieć informatyczną poprzez wymianę najbardziej wyeksploatowanego i przestarzałego sprzętu oraz dostosowanie sprzętu komputerowego do rosnących wymagań oprogramowania wykorzystywanego przez Wydział Geodezji i Kartografii oraz Wydział Komunikacji. W latach 2018-2020 na zakup sprzętu komputerowego, takiego jak zestawy komputerowe, drukarki, skanery, monitory czy laptopy wydano 286 948,60 zł.

W 2021 roku dokonano kolejnych zakupów inwestycyjnych. W związku z trwającą pandemią wirusa SARS-CoV-2 wprowadzono system kolejkowy pozwalający na sprawną obsługę mieszkańców w Punkcie Obsługi Mieszkańców oraz Wydziale Komunikacji. Poza tym kupiono potrzebny sprzęt: kserokopiarki, serwer z oprogramowaniem, centralę telefoniczną, urządzenia do kompensacji energii biernej. Koszt zakupu: 195 500 zł.

W celu ułatwienia mieszkańcom komunikacji ze Starostwem wykorzystywana jest platforma ePUAP, dająca możliwość odbierania i wysyłania urzędowej korespondencji. Jej funkcjonowanie zapewnia Minister właściwy do spraw informatyzacji, a jej działanie finansowane jest z budżetu państwa.

Remont siedziby Starostwa

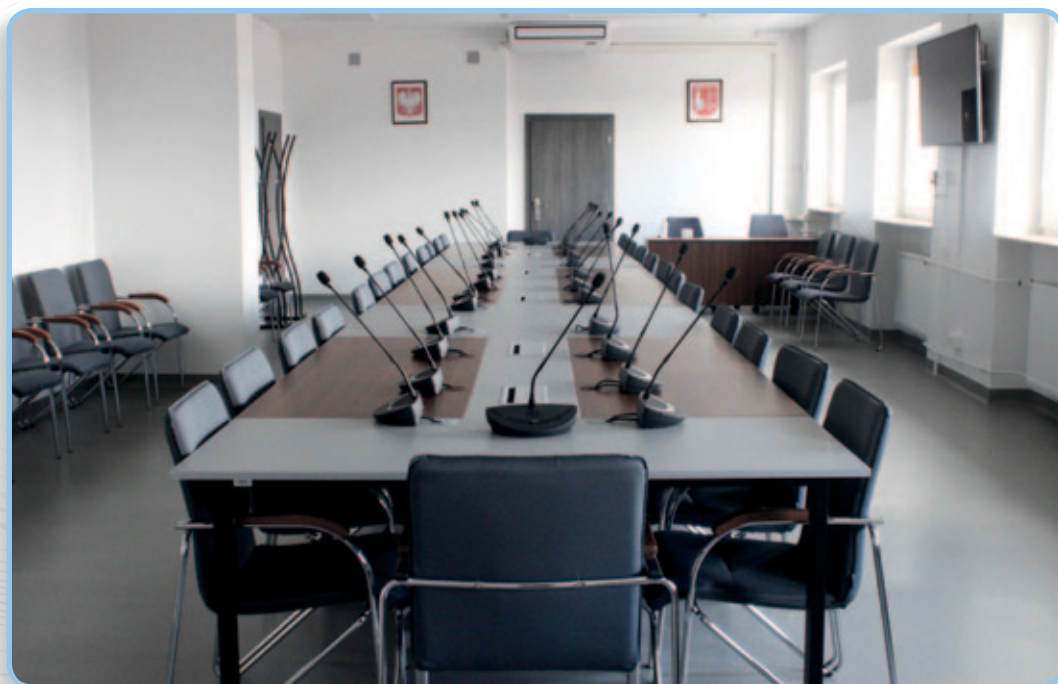
Od 21 czerwca 2021 roku siedziba Starostwa mieści się przy ul. Dalekiej 11A. Konieczne było przeprowadzenie remontu budynku – pomieszczeń oraz klatek schodowych, a także zakup niezbędnego wyposażenia, wyposażenie szaf serwerowych, zakup projektora, systemu do głosowania dla Biura Rady Powiatu, wykonanie parkingu. Aby ułatwić wizytę w urzędzie osobom z niepełnosprawnościami, wykonano zewnętrzny dźwig osobowy. Utworzono również pokój dla rodziców z dziećmi, w którym można wygodnie przebrać i nakarmić najmłodszych. Cały budynek został poddany termomodernizacji. Koszt inwestycji: 3 860 000 zł, w tym środki własne Powiatu: 2 160 000 zł.

Wykonywana jest również modernizacja budynków przy ul. Kościuszki 30 i Kościuszki 32 w Grodzisku Mazowieckim pod przyszłą siedzibę Powiatowego Urzędu Pracy i Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego.

Planowane są także kolejne inwestycje mające usprawnić działanie Starostwa Powiatu Grodzkiego. W 2022 roku zostaną wyremontowane wejścia do budynku Starostwa oraz parking dla interesantów i pracowników.

Siedziba Starostwa Powiatu Grodzkiego po remoncie.

Sala konferencyjna w siedzibie Starostwa Powiatu Grodzkiego przy ul. Dalekiej 11A w Grodzisku Mazowieckim.

PODSUMOWANIE

Powiat Grodziski realizuje wiele zadań publicznych o charakterze ponadgminnym. Należą do nich: oświata (zakładanie i prowadzenie publicznych szkół ponadpodstawowych i szkół specjalnych), ochrona zdrowia, pomoc społeczna, transport i drogi publiczne czy zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Realizacja tych zadań należy do obowiązków poszczególnych wydziałów Starostwa oraz jednostek organizacyjnych Powiatu Grodziskiego, w tym powiatowych służb, inspekcji i straży.

Realizacja zadań Powiatu wymaga zaangażowania odpowiednich środków finansowych. Uchwalany co roku przez Radę Powiatu Grodziskiego budżet powiatu zawiera informacje o wszystkich źródłach dochodów oraz ich przeznaczeniu. Powiat dysponuje dochodami własnymi oraz środkami przyznawanymi z budżetu państwa i z innych jednostek samorządowych, a także pozyskiwanymi w ramach programów unijnych i krajowych. Te środki finansowe zostają przeznaczone na realizację konkretnych zadań własnych i zleconych.

Pozyskiwane środki przeznaczone są na rozwój Powiatu Grodziskiego. Nieustannie rozbudowywana i ulepszana jest infrastruktura drogowa, przeprowadza się niezbędne inwestycje w szpitalu oraz szkołach. Środki pieniężne wykorzystywane są na podnoszenie jakości świadczonych przez Powiat usług oraz kompleksowe wsparcie i ochronę wszystkich mieszkańców – poprzez działania jednostek organizacyjnych, takich jak Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Dom Pomocy Społecznej, służb: Komendy Powiatowej Policji, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, a także we współpracy z organizacjami pozarządowymi na podstawie przeprowadzanych otwartych konkursów na realizację określonych zadań.

Celem przedstawionej Państwu publikacji było omówienie działania Powiatu Grodziskiego na wszystkich płaszczyznach jego funkcjonowania. Mamy nadzieję, że dzięki lekturze niniejszego wydawnictwa poznali Państwo zadania realizowane przez Powiat.

Starosta Grodziski

Marek Wieźbicki

SPIS TREŚCI

WŁADZE POWIATU GRODZISKIEGO	4
WSTĘP	5
Zakres działania i zadania powiatu	5
Podstawowe dane dotyczące Powiatu Grodziskiego.....	5
BUDŻET POWIATU	7
WYDATKI	13
Oświata	13
Ochrona zdrowia	26
Infrastruktura drogowa	33
Komunikacja autobusowa	45
Rozwiązywanie problemów społecznych w Powiecie Grodziskim	46
Nieodpłatna pomoc prawna	61
Ochrona praw konsumenta	63
Bezpieczeństwo	65
Ochrona środowiska.....	69
Kultura i promocja Powiatu	71
Podnoszenie jakości usług świadczonych przez Starostwo Powiatu Grodziskiego	74
PODSUMOWANIE	79